4 MAYIS 1980 PAZAR 10 LİRA

Halkın Gazetesi
Demokrat

IMF ve OECD ile yapılan görüşmelerde alınan yabancı sermayeye kapıları ardına kadar açma kararının yeni bir örneği

PETROL

''ORTAKLIK!''

Üretilen petrolün yarısı yabancıların olacak

● Hükümet petrol arama çalışmalarını TPAO'nun tekelinden çıkararak özel sektör-yabancı sermaye ortaklığına devretmek amacında

● Koç Holding'e bağlı Petro-Rama şirketine petrol arama ruhsatı verilirken Sabancı ve Eczacıbaşı da bu konuda başvuruda bulundu

HABER MERKEZİ

Hükümet, IMF ve OECD ile yapılan görüşmelerde alınan, yabancı sermayeye kapıları ardına kadar açma kararının yeni bir uygulamasına yöneldi ve Türkiye'de yabancı şirketlerin çıka-

(Devamı 7. Sayfada)

HABERİN İÇİNDEN

PETROLDE YENİ OYUNLAR

Hükümet yerli kuruluşları milyarlarca liralık kamu fonları harcayıp , gerekli bilgileri oluşturduğu, yani işin zor kısmının başarıldığı bir bölgeyi, petrol aramak ve işletmek için yabancı tekellere, emperyalist işletmelerin en in-

(Devamı 7. Sayfada)

DİSK üyesi işçilerin gözaltına alınması sürüyor

● DİSK Yönetim Kurulu Üyesi Akman: "İşçiler gözaltına alınırken, yasaya göre kendilerine hangi suçlardan dolayı bu işleme tabi tutuldukları ve nereye götürüldükleri söylenmesi gerekirken bu işlem yapılmamaktadır"

HABER MERKEZİ

1 Mayıs gösterilerinin yasaklanması nedeniyle, 30 Nisan günü direnişe geçen DİSK üyesi işçilerin gözaltına alınması sürerken, DİSK Yönetim Kurulu üyesi ve CHP Kocaeli Milletvekili Kenan Akman, bir açıklamada bulunarak, işçilerin hangi nedenle ve hangi makam tarafından gözaltına alındıklarının bildirilmediğini açıkladı.

Önceki günlere ek olarak gözaltına alınan bazı sendikacı, temsilci ve işçiler şunlar:

TEKSTİL

Tekstil Sendikası Çerkezköy Şubesi Başkan vekili Mustafa Ertürk, Vakko'dan dört, Emboy'dan 2, Beyoğlu Şubesi'nden beş, Bakırköy Şubesi'nden 1 Tekstil üyesi yine Bakırköy Şubesi'nden Tekstil üyesi olmayan on işçi.

MADEN–İŞ

Uzel'den 1 işçi, Tekfen'den baştemsilci Ahmet Varol ve bir işçi, Güler Elektrik'ten Hüseyin Baş ve İbrahim Sizer, Watt'dan Rafet Kalkan, İbrahim Kolçak, Hasan Murgul, Ahmet Demiryürek adlı işçiler.

LASTİK–İŞ

Tek -Las fabrikasından 30 işçi ve direnişle ilgili olarak işten çıkartılan şube sekreteri.

Ayrıca GENEL–İŞ Ankara Otobüs İşletmesi Şube Başkanı ile FINDIK -İŞ Sendikasının Giresun'da değişik işyerlerinde çalışan 4 üyesi.

DİSK Yönetim Kurulu üyesi ve CHP Kocaeli Milletvekili Kenan Akman bu konuda yaptığı açıklamada, yasaya göre gözaltına alınan işçilere hangi suçlardan dolayı bu işleme tabi tutulduklarının söylenmesi gerektiğini bildirdi.

Akman'ın açıklaması özetle şöyle:

"Gözaltına alma işleminin hangi makam tarafından gerçekleştirildiği henüz belli olmadığı gibi, kimlerin nerede gözaltı edildikleri de bilinmemektedir. Kimleri kapsadığı belli olmayan listelere göre, gece yarıları evler basılmakta ve insanlar

(Devamı 7. Sayfada)

NAZİLLİ'DE İKİ DEVRİMCİ ÖĞRENCİNİN CESETLERİ BULUNDU

Faşistlerin yaraladığı CHP Adana İl Başkanı Albay öldü

Ahmet Albay, CHP Adana İl Başkanı. Faşistlerin saldırısına uğramış ve ağır yaralanmıştı. Tedavi edildiği hastanede kurtarılamayarak öldü. CHP Merkez yöneticilerinin olaya karşı duyarsızlıkları sürüyor. Sanki öldürülen Ahmet Albay partilerinin bir il başkanı değilmiş gibi sessiz sedasız, olayı geçiştirmeye çalışıyorlar. Faşistlerin CHP'li yurttaşlara karşı giriştikleri genel saldırı karşısında CHP yöneticilerinin hiç tepki göstermemesi, CHP tabanında huzursuzluğa yol açtı.

● Disk Yazıişleri Müdürüne işkence yapıldığı öne sürüldü.

● Ankara Türközü'nde sağ görüşlü bir kişi öldürüldü.

HABERİ 5. SAYFADA

TELEVİZYON HALKI DÜŞMAN GÖSTERMEYE DEVAM EDİYOR

ARKADAŞIMIZ HASAN EYÜPOĞLU 3-C

Hasan Eyüpoğlu, 14 yaşında. Ortaokul öğrencisi. Sokakta, evinin önünde voleybol oynarken öldürüldü. TRT'de Eyüpoğlu'nun ölümünü verdiği haberde, tıpkı daha önce sayısız kez yaptığı gibi, "terörist" sözcüğü kullanıldı.

Eyüpoğlu'nun sınıf arkadaşları, olayın ertesi günü karatahtaya koca koca harflerle "Hasan Eyüpoğlu"nun adını yazdılar ve oturduğu sıraya O'nun bir fotoğrafını ve bir de çiçek bıraktılar.

TRT, top oynarken öldürülen çocuğa da "terörist" dedi

● *Bayrampaşa'da 29 Nisan günü jandarma tarafından öldürülen ortaokul öğrencisi Hasan Eyüpoğlu'nun cenazesi sınıf arkadaşlarının düzenlediği bir törenle kaldırıldı*

● *Hasan Eyüpoğlu'nun bir süre önce Kur'an kurslarına devam ettiği öğrenildi*

İnci HEKİMOĞLU–Metin KOÇ

Halkı düşman göstermeye devam eden TRT, 29 Nisan günü Bayrampaşa Altıntepsi Mahallesi'nde top oynarken jandarma tarafından öldürülen bir orta okul öğrencisini haber bültenlerinde "terörist" olarak gösterdi. Öldürülen Hasan Eyüp

(Devamı 7. Sayfada)

Arkadaşları Eyüpoğlu için bir de görkemli bir cenaze töreni düzenlediler. Toprağa verilirken, Hasan'ı yalnız bırakmadı arkadaşları. Sessiz ve içlerinden ağlayan sınıf arkadaşları, TRT'nin Hasan için verdiği haberi bir türlü unutamıyorlar.

MSP'NİN HÜKÜMETE ORTAK OLACAĞI SÖYLENTİLERİ, AP'DE SOĞUK KARŞILANDI

ANKAR (ANKA)

MSP'nin hükümeti dışardan destekleme yerine koalisyona katılacağı yolundaki söylentiler AP çevrelerinde soğuk karşılandı. AP Genel Sekreteri Nahit Menteşe, MSP'nin koalisyona ortak olacağı şeklindeki haberler karşısında, "böyle bir şeyi mümkün görmüyoruz"dedi.

Menteşe, "MSP, hükü-

(Devamı 7. Sayfada)

TÜRK-İŞ İCRA KURULU ÜYELERİ BAŞBAKAN DEMİREL'LE GÖRÜŞTÜ

ANKARA (DEMOKRAT)

Türk–İş İcra Kurulu Üyeleri, Konfederasyon Yönetim Kurulu'nun son toplantısında alınan kararları sunmak üzere Başbakan Süleyman Demirel'le görüştü. Genel Başkan İbrahim Denizcier'in Başkanlığında-

(Devamı 7. Sayfada)

Üreticiler en az 30 lira bekliyordu

Çay yaprağı taban fiyatı 25 lira olarak belirlendi

● Bakanlar Kurulu çay yaprağından başka Merinos Yapağısına 291, haşhaş kapsülüne de 35 lira taban fiyatı biçti

ANKARA (DEMOKRAT)

Üreticiler en az 30 lira fiyat verilmesini beklerken, Bakanlar Kurulu yaş çay yaprağı fiyatını 25 lira olarak belirledi. Gümrük ve Tekel Bakanı Ahmet Çakmak düzenlediği basın toplantısında, Bakanlar Kurulu'nun saptadığı diğer taban fiyatlarını da açıkladı. Buna göre merinos yapağısına 291, haşhaş kapsülüne de 35 lira taban fiyat verildi.

Bakanlar Kurulu'nun

(Devamı 7. Sayfada)

BASTIRAN PARAYI, GEZİYOR DÜNYAYI

Turizm şirketlerinin gazetelere verdiği ilanların küpürleri.

20 günlük dünya turu 250 bin lira

● *İşçiler bir ay boyunca asgari ücretle çalışırken, dünya turuna çıkanların bir günlük yol harcamaları 12 bin 500 lirayı buluyor*

Hüseyin AVUÇ - Kadir KAPUAĞASI

Gün geçtikçe artan hayat pahalılığı ve ekonomik bunalımlar dar gelirli halkı ezmeye devam ederken turizm şirketleri 250 bin liraya dünya turu yapıyor.

Odunsuz, kömürsüz geçen soğuk bir kış geride kalırken turizm şirketlerince düzenlenen 20 günlük dünya ve yurt içi gezileri 15 ila 250 bin lira arasında değişiyor.

Düzenledikleri turların halka hizmet olduğunu söyleyen şirket yetkilileri "halkımız soğuk bir kış geçirdi, şimdi ısınmaları ve dinlenmeleri gerekir. İşte gezilerimiz tam onlar için" dediler. Düzenledikleri

(Devamı 7. Sayfada)

Olcay Yalçın: Bu tür gezilere katılacak güç te değilim.

Ahmet Kuzu: Dünya turları bizim nemize.

Muhterem Oral: Para yok ki neyle katılalım öylesi gezilere.

MAMAK TUTUKEVİ'NDE SANIKLAR İKİ GÜNDÜR GÖRÜŞE ÇIKMIYOR

ANKARA (DEMOKRAT)

Mamak Askeri Ceza ve Tutukevi'nde bulundurulan sanıkların cezaevindeki yaşam koşullarını protesto etmek amacıyla iki gündür görüşe çıkmadıkları ve 4 gündür de açlık grevi yaptıkları öğrenildi.

Büromuzu ziyaret eden sanıkların yakınları,

(Devamı 7. Sayfada)

TARİŞ eski Genel Müdürü Erdinç Gönenç:

TARİŞ'İ KARANLIK POLİTİKALARINA ALET ETMEK İSTİYORLAR

İZMİR (DEMOKRAT)

Tariş eski Genel Müdürü Erdinç Gönenç basına yaptığı açıklamada Tariş yönetiminin bir haftalık bir onarımdan sonra hemen üretime açılabilecek durumdaki Çiğli İp-

(Devamı 7. Sayfada)

GIDA-İŞ TARİŞ'TE GREV KARARI ALDI

İZMİR (DEMOKRAT)

DİSK'e bağlı Gıda-İş Sendikasının, Tariş Üzüm işletmeleri ve Sirkehanede grev kararı aldığı bildirildi.

Gıda-İş İzmir Şube Sekreteri Kenan Tatar, Tariş'in 1 ve 2 numaralı Üzüm İşletmeleri ile Sirkehanede alınan grev kara-

(Devamı 7. Sayfada)

Birbirlerini öldürüyorlar, sonra da "Komünistler yaptı" diyorlar

'Ülkücü' Akkuş'u bir faşistin öldürdüğü saptandı

● *Aydın Emniyet Müdürlüğü katil zanlısı olarak yakalanan Orhan Taş'ın aynı zamanda "Azılı hırsız" olduğunu ve 20 hırsızlık olayına adı karıştığını açıkladı*

HABERİ 7. SAYFADA

Aydın'da "ülküdaş"ları Akkuş'u öldüren üç faşistin aynı zamanda "azılı hırsız" oldukları belirlendi. Aydın Emniyet Müdürlüğü'ne bağlı dedektiflerin belirlediği üç faşistin kimlikleri şöyle: Akkuş'u öldüren Orhan TAŞ (solda), silahın sahibi (Ahmet Şimşek) ve TAŞ'la birlikte hırsızlık olayına adı karışan Adnan Boztoprak (sağda)

BATTAL: 'NATO MANEVRALARI ERTELENMELİDİR'

ANKARA (THA)

MSP Grup Sözcüsü Konya Milletvekili Şener Battal, "İran- ABD ihtilâfının boyutları büyürken NATO tatbikatının yapılmaması gerekir." dedi.

Battal, bu tatbikatın Orta Doğu'daki gergin durum nedeni ile İran ve

(Devamı 7. Sayfada)

İZMİT'TE İKİ TREN ÇARPIŞTI 16 ÖLÜ 24 YARALI VAR

● Kaza nedeniyle İstanbul-Ankara demiryolu ulaşıma kapandı

KOCAELİ (DEMOKRAT)

İzmit'te iki tren çarpıştı, ilk belirlemelere göre 16 kişi öldü, 24 kişi de yaralandı.

Adapazarı'ndan kalkan "Adapazarı Ekspresi" ile İstanbul'dan gelmekte olan "İzmit Banliyö" treni saat 09.45 sıralarında İzmit'te, SEKA tesisleri önünde çarpıştılar.

(Devamı 7. Sayfada)

HAFTANIN İÇİNDEN...

1 Mayıs

ABD'nin başarısızlıkla sonuçlanan İran harekatı ile ilgili tartışmalar daha henüz sıcaklığını korurken gündeme gelen 1 Mayıs tartışmaları geçtiğimiz günlerin üzerinde en fazla durulan konusu oldu. 1 Mayıs egemen çevrelere bir anda hem Cumhurbaşkanı seçimlerini, hem de Carter'in son girişimi nedeniyle ön plana çıkan ABD - Türkiye; Türkiye - İran ilişkilerini neredeyse unutturdu.

1 Mayıs'ı ülkemizde bu denli önemli kılan neydi? Açık–faşist diktatörlüklerle yönetilmeyen tüm ülkelerde; burjuva demokrasinin şu ya da bu ölçüde hakim olduğu ülkelerde; şu çok özenilen batının gelişmiş kapitalist ülkelerinde, kendilerinden ilerde olmakla övündüğümüz Afrika'nın her hangi bir ülkesinde ve bu arada sosyalist ülkelerde, artık gelenek haline gelen, devlet yetkililerinin dahi katılıp konuştuğu, (örneğin Batı Almanya) 1 Mayıs, nedense Türkiye'de "mesele" halini almaktadır. Bu durum, iktidarların tutumu ve esas olarak da düzenin ekonomik ve siyasi yapısının bir sonucu olarak ortaya çıkmaktadır.

Federal Almanya Başbakanı 1 Mayıs törenlerine katılıp konuşma yaparken; "Yavru Vatan" diye ikinci bir ad taktığımız Kıbrıs Türk Federe Devleti'nin Başbakanı Mustafa Çağatay Rum emekçilere 1 Mayıs mesajı gönderirken Türkiye Cumhuriyeti'nin Başbakanı Süleyman Demirel 1 Mayıs'ı karalamak ve kutlattırmamak için ne gerekiyorsa onu yapmıştır. 1 Mayıs'a kadar Orak–Çekiç" demagojisine dört elle sarılan Demirel, muhtemelen merkezi bir kararla vali ve kaymakamlara törenleri yasaklattırma yolunu seçmiş; ancak gelişen tepkiler nedeniyle geri adım atmak zorunda kalmıştır. Bunun bir sonucu olarak bir çok yerde 1 Mayıs yasal törenlerle kutlanmıştır.

Kapitalist ülkelerde, işçi sınıfının Uluslararası Birlik, Mücadele ve Dayanışma günü olarak resmen kabul edilen 1 Mayıs'ın Demirel tarafından "Komünistlerin bayramı" olarak takdim edilmesi ve bugünün Türkiye toplumuna "Bahar bayramı" olarak kabul ettirilmeye çalışılması" hürriyetçi parlamenter demokratik rejim"in bir gereği olarak kabul edilmelidir. Söz gelimi 1 Mayıs konusunda, batılıların Türkiye'yi Pinochet Şili'siyle aynı kaba koyması Demirel'i fazlaca etkilememektedir. Türkiye'deki uygulamalarla, ipleri ABD emperyalizminin elinde olan faşist Pinochet'in uygulamaları arasında batının gözünde kurulan paralellik birçoklarına küçültücü bir durum olarak gelebilir. Ama Demirel bunları hiç düşünmemektedir. O, (KTFD Başbakanını bile komünistlikle suçlayacak denli komikliklere de düşerek) kendisine yüklenilen misyonla uyumlu bir politika izlemiştir. 1 Mayıs'ta, çıkarlarını hükümet düzeyinde temsil ettiği sınıfların istemlerine uygun bir politikadır sözkonusu olan...

1 Mayıs vesilesiyle Demirel ilk planda, devletin resmi-silahlı kuvvetlerini daha şiddetli bir bastırma eylemine zorlamıştır. AP Gençlik Teşkilatı Genel Kurulu'ndaki konuşması tümüyle bu amaca yöneliktir. Daha sonra Ecevit, bu durumu "güvenlik kuvvetlerini kışkırtma" olarak değerlendirmiş ve Ankara'daki 1 Mayıs yasaklamalarını protesto eylemleri sırasındaki olayları kastederek "güvenlik kuvvetlerinin bu kışkırtmaya gelmediklerini" söylemiş ve bunu "olumlu" bir davranış olarak değerlendirmiştir. (Hatırlanacağı üzere 1 Mayıs gösterileri sırasında yer yer çatışmalar çıkmış. Ölen, yaralanan gözaltına alınanlar olmuştu.)

Bütün bunlar, Demirel'in Türkiye'yi yöneten egemen güçlerin içine düştükleri bunalıma çözüm bulma çabalarının bir parçasıdır. Yurt çapında düzenlenen 1 Mayıs miting, yürüyüş ve gösterilerinin geniş kitleler ve onların mücadelesi açısından anlamı ise, 1 Mayıs'ın sadece bir "dayanışma günü" veya "işçi bayramı" olması değil, iktidarın halka karşı uyguladığı stratejiye karşı bir protesto özelliği taşımasıdır.

Sonuç olarak söylemek gerekirse, 1 Mayıs'ta yaşanan olayları, miting, yürüyüş ve gösterileri, Demirel iktidarının bilinen uygulamalarına karşı bir tavır alış ve hergün yeni boyutlar kazanarak süren sınıf mücadelesine de somut koşulların gerektirdiği bir müdahale olarak değerlendirilebilir

YARADANA SIĞINIP

Kendini kurtarmış bir yer

–1–

Can YÜCEL

Bana sorsalar, "Nerde yaşamak isterdin?" diye, "Fatsa'da, "derdim, "Fatsa gibi bir yerde", derdim... Çok mu güzel yer Fatsa? Yooo! Dünyanın güzeli bir doğaya, deniziyle, daim yeşil engebeleriyle çevrelenmiş bir Türkiye köşeceğine, yine, o dörtbir yanımızda olduğu gibi oturtmuşlar sakil mi sakil çimento dörtgenlerini. Ne Pontus'u kalmış, ne taş mimarisi; ne de tarihi! Piçko bir yığın, velhasıl dehlizlerinde çekirgelerce sekip duran taksileri, minibüsleriyle.... Ama, yeminle söylüyorum, Fatsa'da eğleştiğim üç gün süresince, bir an içime yer etmedi bu yüreğimi kemiren, nereye gitsem gönlümü karartan, yurdumuzu bunkerlere benzer çirkin yığınlarla kuşatan maginot hatlarına çevirmiş kent menâzırı.... Çünki uykudan bile gözlerimi ayırmadım insanı deli eden insan manzaralarından... Bir ikindi, tepelere çıktık, Fatsa'yı kuşbakışı gören yükseltilere. O kuzularla, kuzu kuzu yeşiller otlayan yücelerde bile, doğrudürüst vaktim olmadı kente alıcı gözüyle, güzellemeci, estet bakışıyla bakmaya. Yanımdaki arkadaşlarla, Devrimciler halk kesimlerine tanrılaştırılarak değil, insanca kusurlarıyla anlatılmalı mı, anlatılmamalı mı diye tartışıyorduk o ara. Örneğin Lenin'in bir metresi olması Lenin'i halkın gözünde küçültür mü, yoksa Lenin'i olduğu gibi, yaşadığınca, eksisiyle, artısıyla tanımak yığınların sınıf bilincini daha mı iyi biler acaba vadisinden lâflıyorduk. Diyeceğim, öyle insanla, öyle devrimle dolu geçti ki ordaki demlerin, cansıza gözüm kaymadı hiç, canlılarla, canı devrim olanlarla birliktik hep...

Maneviy miydim yani; Maddiyetta umursamazlıkta mıydım? Ne münasebet! Daha otobüsten sabaha karşı indiğimizde, karşımıza çıkan, karşılayan demek daha doğru, herbir kimse, bakıyordum yüzlerine de, "Şunlar bir dinlense de , anlatsak ne işler gördüğümüzü" telaşı içindelerdi... Murat'la karısıyla otelden erkenceğiz çıktık denize doğru gidelim diye. Bir arkadaş yanaştı yamacımıza, daha biz sormadan başladı anlatmaya... Neden Genel Seçimlere boykot kararı vermişken, Belediye Başkanlığı seçimlerine katılmışlar? Onu anlattı. Doğru da anlattı! Halk istemiş, "Bizi Karaborsacıların elinden kurtardınız, yağ, ampul, gaz ekmek darlığı göstertmediniz, size güvenimiz var, geçin şu Belediye'nin de başına!" demişler. Deyiş o deyiş! Oyların yüzde altmışını da vermişler, türlü tertibe karşın, kurşunlara, Başkan Adayı Fikri'nin, ikisi gül bedenine giren, yetmiş kurşuna karşın! Maddiyatın temeli şu? Başkan anlattı, can kulağıyla dinledim. Fatsa, garip bir merkez, hem limanı var, yani ticaret, hem de hizmet merkezi civar kazaları için. İl merkezi olmasada, Fındık İhraç Merkezi! Düşünün siz, tarımın tek madde, yani fındık metaı üretimine yönlendirildiği bir yerde, sömürücüyle üretici arasındaki çelişkinin nasıl tek namludan çıkarcasına keskinleşeceğine! Öznel bakımdan da deyin ki, büyük sosyal deneyimlere dayanan gür bir geleneği var temelde, neyi neyle birleştireceğini, ikiyle ikinin dörtlüğünü dört başı mamur düşünme, yani üreticilikle üretim üzerine sınıfsal düşünce üretme yatkınlığı var millette!... Terzi Fikri Sönmez yunifor malıların haylidir ziyaret edemediği sokak üstündeki dükkanında diyor ki: "Ben Demokrat Partiliydim, baktım olmadı, TİP'e girdim. Çalıştım. O da olmadı. Adam oldum ben de!..." Fatsa, bir Devrim ve Devrin Tarihi 1964'deki. "Kültür Derneği'nden başlayarak, Fındık Örgütlenmesinden Kızıldere'ye dek, büyük bir Kirizma, sosyal, sınıfsal mücadele Alt-üstü sözkonusu Fatsa'da... Ölen ölür, kalan SOLLAR BİZİMDİR.... Dahasını anlatacağım size...

HALKIN DİLİNDEN

Leylek ve eğitim

Eğitimsiz doğayı korumak, ancak bir düştür. Eğitimde köklü bir değişiklik, eğitim seferberliği yapılmadan doğayı korumak olanaksızdır.

Doğa ve eğitim, içiçe, güzel bir kavram. Ancak zıtlıkların ve çelişkilerin görüldüğü toplumumuzda, doğayı korumak, "leyleklerin sayımını yapmak" olarak kalacaktır.

Bir bankanın, bir kuşun isminden yararlanarak sömürülerini saklamak, yuva, ev, kredi gibi sözcüklerin arkasına gizlenerek bizleri aldatamayacakları gibi, bunların "Doğal Hayatı Koruma" ya da doğayı nasıl korudukları apaçık ortadadır.

Doğa, halk yararına halkın hizmetine sunulduğu ölçüde kendisini koruyabilir. Bunu eğitimle birleştirdiğimiz zaman gerçek "Doğal Hayatı Koruma" örneğini görebiliriz.

Oysa bugün baktığımızda bir avuç azınlığa, doğayı korumak şöyle dursun, eğlence ve dinlenme aracı olarak, onların hizmetinde olduğunu görüyoruz.

Üretimin yapıldığı bazı deniz kıyıları, ormanlar, topraksız köylüler tarafından açılan tarlacıklar, kullanılmaya gerek duyulmayan kıraç topraklarımız acab bu yörelerimiz doğal hayatın dışında mı?

Bu çelişkilerin giderilmesi ile ilgili kuruluşlar "Leylek Sayımı Anketi" gibi geniş halk kitlelerinin tabanına inilerek, aynı çalışmaların ve eğitimin sürdürülmesi, sorunların çözümünü halkın kendilerinden duymaları olumlu bir adım olmaz mı? Acaba?

İlgili bakanlık ve Yapı Kredi Bankası biz öğretmen ve öğrencilerden, "ülkemizde doğayı korumak, öğrencilerin gözlemci çalışmalarına katkıda bulunmak amacıyla 25.3.1980 - 040/865 sayılı duyuruları ile bizlerden kır gezintisi ve leylek yuvalarının sayımının yapılmalarını" istemişlerdir.

Kime sayım yaptıracak, doğayı korutacak bunlar. Her an daha kötü hayat şartlarına itilmiş emekçi halkımıza mı? Onlardan farksız öğretmenlere mi? Yoksa boynu bükük yüzü gülmeyen öğrencilerimize mi?

Acaba biliyorlar mı? Okulsuz, öğretmensiz yöreleri, öğretmenleri alınmış, kapılarına kilit vurulmuş okulları. Her hakkı gaspedilmiş, düşüncesi körletilmiş, ekonomik, siyasi baskı altına alınmış öğretmenlerimizi, kalemsiz, kitapsız hiç bir şeyden habersiz beslenme ve konut bozukluğundan hastalığa terk edilmiş okul yüzü görmeyen öğrencilerimizi.

Kime sayım yaptıracaklar acaba?

"Leylek Yuvalarının Sayımı" yapılmadan önce yukarıdaki tüm sorunlar çözümlenmedikçe, bunlar hangi yüzle bizlerden ve öğrencilerimizden görev beklemektedir.

BİR KÖY ÖĞRETMENİ

"Bashekimin solcu topu"

Bizler Kastamonu Sosyal Sigortalar Kurumunda çalışan işçileriz. Sizlere işyerimizdeki bazı gerçeklerden bahsedeceğiz. Hastanemizin bahçesinde her öğle yemeğinde voleybol oynanır. Bu oyuna hastane başhekimide katılır. Başhekim her topa vuramayışında, veya hata yaptığında komünist top, solcu top diye sinirlenir. Hastane böyle bir idarecinin elinde olduğu için iktidarın adamı başhekim, başhemşire ve yandaşları tarafından adeta parsellenmiş olan hastane halkımızın sosyal hizmetinde değil, başhekimin ve yandaşlarının sosyal hizmetindedir. Yani hastane idaresi iktidara yaraşır biçimde minnet borcunu ifa etmektedir. Tabii bu arada işgücünden başka satacak bir şeyi olmayan arkadaşlar ezilmekte ordan oraya sürülmekte bu faşist idareye alkış tutan yağcılar ve faşistler ödüllendirilmekte SSK KASTAMONU HASTANESİNDEN BİR GRUP İŞÇİ

Murat Amcanın yazdığı

Ümit Kaftancıoğlu Destanı

Parlayan ışıkların söndü gardaş.
Halkının uğruna can verdin yoldaş.
O, Olmuştu rehber ayrıca sırdaş.
Elemin Büyük oldu ümit yoldaş.

Sabah sekizde yedi kurşun yedin.
Ölürsem benden halka selam edin.
Eşin yavruna ağlamayın dedin.
Öldün ama yaşayacaksın gardaş.

Kurbanlık sırana sendemi geldin.
Zalim faşist kurşunuyla can verdin.
Elemli acın büyük bağrım deldin.

Ne mutlu devrimde yerini aldın.
Halk için hakkı yazarak can verdin.
Kusurun sadece gerçekti verdin.

Programın ekranda dilden dile
Halkın çilesin döktün telden tele.
Anıların kalacak elden ele.

Feleğin elinden çektiğin çile
Başına geldi gardaş çokca hile.
Halk dilini vurdular bile bile.
Öldün ama yaşayacaksın gardaş.

Yoksullukla savaşarak büyüdün.
Halk için yılmadan yaya yürüdün.
Halkın güvencesi taze gül idin
Öldün ama yaşayacaksın gardaş.

Geniş dünyada size yer olmadı.
Faşizmin elinden çare bulmadı
Halkın derdini yazmaktan yılmadı.
Gittin ama yaşayacaksın gardaş.

Eserlerin ödüllenip yayıldı.
Güzelim fikrine kurşun sayıldı.
Yaran gören eşin yavrun bayıldı
Kanın yerde kalmayacak gardaşım.

Katledilen aydın yüzleri geçti
Canavar katiller halk dilin seçti
Kurusun katil kolu bu ne işti.
Kanın yerde kalmayacak gardaşım.

Yokla çile çekerek yazar oldun
Tam verimli çağında erken soldun
Faşizmin tuzağıyla ecel buldun
Öldün ama yaşayacaksın gardaş.

Çok derece alıp üne kavuştu
Yaşı kırkbeş yıllar nasıl savuştu.
Bize dert verip gerçekle buluştu.
Öldün ama yaşayacaksın gardaş.

Ölürken kitab okun tenbih eder
İnsani duygu yardım sever lider
Hayıfki aramızda kalmaz gider
Canım cananım kaybın yıktı bizi

Bizim gibi dertli olan gülemez.
Her can hak yolunda serin veremez
Zalim faşist aydın kadrin bilemez.
Canım cananım kaybın yıktı bizi

Kapandı yolların yağmur yağışla
Geldim say törene beni bağışla
Hasretimi gidermek çağınışla
Ölenedek fırakınla yananım.

Göz yaşım kanla yazdım sana Destan
Sanmaki hasretin gelmedi kasten
Başına sıla suyu dökseydim tastan
Ölenedek fırakınla yananım.

Saygıya durduk önünde saftayız.
Gerçek eş dost Hanaklılar yastayız
Üzüldük kalpten acınla hastayız.
Ölenedek fırakınla yananım.

İstedin özgürlük kanla ıslandın
Akibet kara toprağa yaslandın
Halkı sevip hakkı yazıp seslendin
Acınla kalmadı sabrım kararım.

Kan saçan günlerin sonu gelirmi
İnsan insanın hakkını bilirmi
Oluk oluk akan kanlar dinermi
Öldün ama yaşayacaksın gardaş

Kul muradım yazmakla bitmez sözüm
Ümidin kaybına ağlıyor gözüm
Büyüktür acısı dayanmaz özüm
Öldün ama yaşayacaksın gardaş

11 Nisan 1980 Cuma günü sabah saat 7,30'da menfur bir cinayetle katledilen hak ve halk yazarı halkın dili ve sesi TRT Prodüktörlerinden yapımcı düşünür eğitimci uzman Türkiye ve dünyaca tanınan halkın dostu bu yüce edebiyatçı tüm insanlığın kaybı olmuştur. Acısı da ulusca halkca paylaşıldı. Bu arada bizleri de derinden yasa boğan kardeşim ÜMİT' İN KATLEDİLİŞİ DOLAYISIYLE DE YUKARDAKİ acizane destanı kendi öz kaynak ve kalemimden yazıp besteledim. Kendisi önünde saygıyla bir kere daha eğilirim.

YAZAN: HALK ŞAİRİ VE OZANI MURAT

Savaşmalıyız

Gel işçi, köylü kardaş,
Bu yolda yürüyelim.
Bu yol bizim
Yürüyelim hep beraber
Omuz, omuza!..
Zafere dek adım, adım.
Yürüyelim.
Kalk uyan kardaş,
Uyan da kendine gel
Köle olmadığını,
Olmayacağını haykırmalısın.
Yürüyelim hep beraber
Ana bacı, çoluk çocuk...
Biz ezilenler
Uzak değil kurtuluşumuz
Yakın, belki yarından da yakın
Çünkü ellerimizdedir.
Dünyanın kuruluşu

Binnur ÖZ–İSTANBUL

KÜÇÜMEN Haslet Soyöz

DÜŞÜNCE ALANI

Enflasyon ve atıl fonlar

Kara iş
kara para
kara servet
karabank

Bülent SOYLAN
(İktisatçı)

–4–

Kara Para'nın kara servet olup dev boyutlara ulaşmasının para arzı yönünden ikinci nedeni, enflasyon o zamana kadar atıl duran bazı birikimleri bu piyasaya itmesidir.

Yıllardır enflasyon içinde yaşamamıza karşın, son bir-kaç yıla gelmeden önce paranın yastık altına yada bankaya konmakla saklanamayacağını, saklananın sadece kağıtlar olup değerinin ise enflasyonla eriyip gittiğini geniş halk kitlelerine anlatabilmek kolay iş değildi. Ancak enflasyon olayı hızlandıktan sonradır ki sokaktaki herkes erimeyi hissetti ve işin farkına vardı. Para başucunda da dursa, ceketinin astarına da dikilse değeri uçup gitmekteydi.

Buna bir çözüm bulma gereği duyuldu.

Atıl paralar, adından da anlaşılacağı üzere herhangi bir işte kullanılmayan boşta duran, günün birinde kullanılmak üzere saklanan paralardır.

İşte, bu işletmeci elinde bulunmayan ve yeni bir işletmeye sermaye olacak cesareti bulamayan fonlar eriyip gitmemek için bağlanacak yerler aradılar.

Önce gayrımenkule (ev,arsa)hücum başladı. Kente akın ve geneldeki nüfus artışı karşısında yeryüzündeki alanların değişmezliği bunların değerlerini sürekli yükselttiğinden eldeki servetin muhafazası için akıllıca bir yoldu. Ama bu hücum yurt dışındaki işçilerin talebiyle de birleşince öyle bir hal aldı ki, dağ-taş parsellenip satıldı ve belli bir yüksekliğe erişememiş birikimlerin bu yolla değerlendirilmesi hayal oldu. Hatta buna karşı bir çözüm bile denendi; devremülk. Bu yöntemde, elinde 50-60 bin lira gibi bağımsız bir gayrımenkul satınalmaya yetmeyecek ölçüde birikimi olan kişiler herhangi bir değerli mülkün 1/12'sini satın alıyor ve onu belirli tarihler arasında kullanma hakkına sahip oluyordu.

OTOMOBİL SIRASI

Kent içindeki arsayı almaya yetmeyen, dağ başındaki parsele de gönlü razı olmayan küçük birikim sahiplerinin bir kısmı da bir ara kuyrukçulukla birşeyler yapmaya çalıştılar.

Özel otomobil arzındaki sınırlılık, talep edenlere hemen otomobil teslimine olanak vermiyor ve uzunca süre sıra beklenmesi gerekiyordu.

Beklemeye katlanmadan almak için ise sıradakilerden birini hakkını satmağa razı etmekten başka çare yoktu ve bu "rıza"nın bedeli, belli bir prim yani açıktan para idi.

Bu para her ne kadar piyasa koşullarına göre belirlense de yaklaşık olarak, yatırılan kaporanın bekleme süresince para piyasasında getirebileceği faizden az değildi. Aksi takdirde bu yolun tercihine neden kalmayacaktı.

Bu yöntem de şöyle işliyordu, elinde gerekli otomobil sıra peşinatı kadar parası olan her hangi bir bayie başvurarak sıra alıyor, sırası gelince de belirli bir bedel karşılığında hakkını devrediyordu. İşlemler oto bayiliği bünyesinde yapıldığından formalitesi yok denecek gibiydi.

Ancak oto fiyatlarındaki önemli yükselmelerden ve diğer plasman (para yatırımı) yolları öğrenilip yaygınlaşınca bu yöntem daha fazla gelişmedi.

SÜREKLİ GELİR GEREKSİNMESİ TEFECİ PİYASASINI ÇEKİCİ KILDI

Gerek arsaya, gerek otomobil sırasına ve gerekse vadeli banka mevduatına yatırımın bir ufak sakıncası vardı, sürekli gelir getirmiyordu. Örneğin arsa alan arsayı satmadıktan, otomobil sırasındaki sırayı devretmedikten sonra kazanılanı (nemayı) harcayabilmek mümkün değildi. Yine vadeli banka mevduatında da ufacık bir harcama gerekse ya vade bozulacak ve faiz oranı düşecek, yada vade günü beklenecekti.

İşte bu sorunu tefeciler aylık ödemelerle ortadan kaldırdılar ve sürekli aylık gelirden sözeden tefeci ilanları boy göstermeğe başladı. Böylece atıl para sahipleri, ana paralarına (tabii ki naminal saymaca değerine) dokunmadan onun getirdiğini, nemasını kullanma olanağına kavuştular, bu aylık faiz gelirleri 1980'de % 5'e kadar çıkıyordu.

Buraya kadar anlattığımız ve anlatamadığımız nedenlerle atıl paralar ve belki işletmecilikten çekilen bazı paralar sonunda para piyasasına kaydı. Bu piyasa hem arsa otomobil gibi işlerdeki belirsizliği ortadan kaldırıyor hem de -rakamsal da olsa- bir kâr getirerek birikimcilerin kazanç duygularını okşuyordu.

İlk habersizlik ve tedirginliklerin azalması ile, tefecilerin itimat sağlamaya yönelik çalışmaları ve enflasyonun itici gücü bu oluşumu hızlandırdı ve daha önce sözünü ettiğimiz kara paranın yüksek büyüme gücüyle birlikte para piyasasının arz yönü bu güne geldi.

TALEBİN YÜKSELİŞİ:

Erimekten korunma gereksinimi duyan atıl paraların arayışlarını tefeci piyasası iyi değerlendirdi ve karşısındaki yasal engellere karşın cesaretle işe atıldı.

Buradaki cesaretin kaynağının mutlaka iş adamlığı, beceri değil de, ekonomik kararsızlık ve enflasyon içinde tatlı kârlarla çalışan kara ticaret erbabının yüksek talebi olduğunu belirtelim.

Hızlı enflasyon, her zaman için yatırımcıları bezdiren bir olgudur. içerden ve dışardan alınacak yatırım mallarının fiyatlarındaki yükseklik işletme sermayesi bulamaması, istihdam sorunları, orta vadeli bir üretim planı dahi yapma olanağı bulunamaması gibi nedenlerle yatırımcının isteği kırılır. Diğer yandan sermayedarın spekülatif işlere girebilme gibi bir alternatifi vardır. Üstelik bu işte istihdam sorunları da yoktur.

İşte bu zorlayıcı koşullar nedeniyle yatırımlar ve üretim azalırken, alsatçılık diye Türkçeleştirebileceğimiz spekülatif işlemler arttı. Önce öz kaynaklarla yapılan spekülasyon daha sonraları, aynı koşulların beslediği tefeci piyasasına akan yeni fonlarla daha da genişledi

Bu arada talebi yükselten bir olgu daha ortaya çıktı. İkili finansman.

İKİLİ FİNANSMAN

İkili finansman, Türk ekonomisinin dış dünya gelirlerini tam denetleyememesinin yani döviz gelirlerinin bir kısmının devlet kontrolu dışına çıkmasının yarattığı en önemli sonuçlardan biridir.

İkili finansmanın ne olduğunu basite indirgemek gerekirse şöyle diyebiliriz:

Yurtdışından resmen alımı (ithalatı) yapılan bir kısım malın bedeli, ekonomimizin değil ama Merkez Bankası'nın döviz darlığı nedeniyle yabancı satıcılara ödenemeyince süregelen dış alımın durması tehlikesi baş gösterdi. Oysa ekonominin çarklarının dönmesi için mutlaka belirli bir ölçüde dış alım yapılması gerekiyordu.

Bu gereksinmeyi duyan kesimler sonunda bedelleri yasa dışı olarak karaborsada, toplanan ve ödenen malları sanki yabancılardan borç alınmış gibi ithal ettiler. Yani resmi kayıtlara göre yabancılara borçlanırlarken, gerçekte bunların bedelleri ödenmişti.

Kısaca özetlediğimiz bu yöntem önce firmalara sonra da tüketicilere iki türlü yük yükledi.

Birinci yük, resmi ödemelerdi. Filan malı ithal etmek, isteyen kişi, olağan yasal yöntem gereğince Merkez Bankası'na bu malın bedelini Türk Lirası olarak yatırıyor ve yabancı firmaya döviz olarak ödenmesini bekliyordu.

Şüphesiz bu yasal defter kayıtlarında da yer alıyor ve bu paraya isabet eden banka faizi, komisyonlar gider yazılıyordu. Bu dış alımın olağan yüküdür.

İkinci ve olağanüstü yük, yasadışı yapılan ödemedir. Ve ikili finansman bu olayla ortaya çıkar.

İKİNCİL ÖDEMENİN AĞIR YÜKÜ

Her ne pahasına olursa olsun bazı malların "piyasa" dövizi ile dış alımı ekonomiye hayli pahalıya maloldu.

Başta , piyasadan alınan dövize yüksek fiyat ödeniyordu. Hatta bu iş o denli yaygın ve kurumlaşmıştı ki, karaborsanın adı "serbest piyasa" ya da "serbest borsa" olurken bazı İstanbul gazeteleri bu piyasanın rayicini yani döviz fiyatlarını günlük olarak saptıyor ve "okurlarının" yararlanmasına sunuyordu.

İkincisi karaborsa, ya da bazılarına göre serbest borsa da toplanan dövizlerin ilgili yerlere "havale"si sırasındaki masraflardı. Yapılan iş Türk Parasının Kıymetini Koruma Kanunu'na aykırı ve hapis cezası gerektirir bir "işlem" olduğundan havalecilerin aldığı ücretin de pek azımsanmaması gerekmektedir.

(Devamı yarın)

MÜCADELE GÜNLÜĞÜ

4 MAYIS

1977 FERAMUZ DEMİR

ODTÜ'de faşistler tarafından vurulan Sosyal-İş sendikası üyesi Feramuz Demir öldü.

1978 TEKİN ERSÖZ

Adana Eğitim Enstitüsü öğrencisi Tekin Ersöz faşistler tarafından falçatayla öldürüldü.

Arnavutluk ABD'nin İran harekatını eleştirdi

TİRAN(A.A)

Amerika Birleşik Devletlerinin İran'a karşı giriştiği başarısız harekattan sonra, Arnavutluk resmi yayın organı "Zerii Populit'te, bukonu üzerinde bir yorum yayınlandı. Sözkonusu yorumda, "Sovyet Sosyal-emperyalistlerine ellerini ovuşturma fırsatı veren bu başarısızlık, Sovyetlerin Afganistan işgalini unutturmayacaktır" denildi.

Zeri i Populit, ABD nin "haydutluğa benzer" bu girişiminin kendisine saygınlığını kaybettirdiğini ve kapitalist dünyada karışıklığa yol açtığını öne sürerek şunları yazdı:

"100 gün süren bir çalışmayla ayrıntılarına kadar hazırlanan bu plan nasıl başarısızlığa uğramıştır? Bu, çeşitli soruları akla getirmektedir. Sovyet uydularının harekata katılan Amerikan helikopterlerinin haberleşme sistemlerini karıştırarak planı başarısızlığa sürüklediği söyleniyor. Sovyetler Birliği'nin şu ya da bu biçimde planın başarısızlığa uğramasında rol oynadığı akla yakındır. Amerikalıların İran'daki harekatını dikkatli izleyen Sovyetlerin, onları Tabas çölünde hareketsiz bıraktıktan sonra, Carter'a bir Ültimaton göndererek hemen çekilmemeleri halinde, İran'ı kurtarma bahanesiyle müdahalede bulunacaklarını bildirmiş olmaları ihtimali yüksektir. Sovyetler böylece, füzeler konusunda 1962'de Küba'da uğradıkları yenilginin intikamını almışlardır"

İngiltere'deki yerel seçimlerde İŞÇİ PARTİSİ, MUHAFAZAKAR PARTİ KARŞISINDA ZAFER KAZANDI

LONDRA(AP)

Geçtiğimiz günlerde İngiltere ve İskoçya'da yapılan yerel seçimlerde, İngiltere'de muhalefette bulunan İşçi Partisi'nin önemli ölçüde oy kazandığı, buna karşılık Başbakan Margareth Thatcher'in Muhafazakar Partisi'nin oy kaybına uğradığı belirtlendi.

Siyasi gözlemciler, Thatcher'ın Muhafazakar Partisi'nin oy kaybetmesinin nedenini, başbakanın uyguladığı ekonomi politikasının başarısızlığı olarak gösteriyorlar. Bilindiği gibi Thatcher ın uyguladığı sıkı para politikası tepkilere yol açmakta, ve halen ülkede varolan yüzde 20 oranındaki enflasyon karşısında hükümetin başarısızlığı geniş çapta eleştiriliyor.

Toplam 192 bölgenin 159'undan alınan sonuçlara göre, İşçi Partisi ülke düzeyindeki yerel konseylerde 488 sandalye kazanıp, yalnızca 31 sandalye kaybederken; Muhafazakar Parti'nin 404 sandalye kaybettiği ve ancak 40 sandalye kazandığı görüldü.

Öte yandan Liberal Parti 84 sandalye kazandı, Ulusal İskoçya Partisi ise 96 sandalyesini kaybetti.

Yerel seçimle, Muhafazakar Partinin İngiltere Avam Kamarasındaki 43 sandalyeli üstünlüğünü etkilemedi. Seçimlerin Londra ve Galler'de yapılmadığı; diğer bölgelerde ise katılma oranının yüzde 40 oranında gerçekleştiği belirtildi.

Banker Kastelli A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı Özden:

"Tasarruf sahipleri ile sanayiciler arasındaki köprüyü yavaş yavaş ele geçiriyoruz"

ANKARA(ANKA)

Banker Kastelli A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı Cevher Özden, sanayicilerle Tasarruf sahipleri arasındaki köprüyü yavaş yavaş ele geçirdiklerini söyledi. Özden, bankaların bu yüzden banker kuruluşlarına savaş açtıklarını savundu.

Cevher Özden, sermaye piyasasının işlerliğini sağlayabilmesi için bankaların aracı olmaları gerektiğini savunarak, bunun nedeninin bankaların varlığının Türkiye'de güven müesseseseleri olarak kabul edilmeleri olduğunu söyledi. Özden, bu yüzden bankaların, tasarrufları sermaye piyasasına aktarmak için "seksiyonlar" kurmaları gerektiğini söyledi.

Bankaların karşısında değil, yanında olduklarını, aksine bankaların kendilerini karşılarında gördüklerini savunan Banker Kastelli A.Ş. Başkanı. şöyle konuştu:

"Neden görüyorlar bizi karşılarında? Çünkü onlar tasarruf sahibini sömürüyor aynı zamanda sanayiciyi de sömürüyor. Nasıl sömürüyor tasarruf sahibini? Yüzde 3 ile alıyor parasını tasarruf sahibinin, yüzde 45 ile götürüyor, orta vadeli kredi olarak sanayiciye aktarıyor. Biz bu köprüyü yavaş yavaş elimize geçiriyoruz. Ama bu köprüyü ele geçirirken, sosyal adaleti de bu köprüden geçiriyoruz. Her iki tarafa da. Sanayiciye, bankanın vermiş olduğu sistemin dışında daha ucuz bir fiyatla, parayı daha kolay bir şekilde satıyoruz. Tasarrufçunun parasını, bankanın vermiş olduğu gelirin dışında, daha yüksek fiyatla, daha kolay alternatifler getirerek değerlendiriyoruz"

Özden, daha sonra şunları söyledi: "İdealimi gerçekleştirirken, menfaatim ikinci planda geliyor, ama geliyor. Zaten ben menfaat olmazsa idealimi gerçekleştiremem, ondan şevk duyamam"

Türkiye'nin hiç kimseye ihtiyacı olmadığını öne sürenÖzden, Türkiye'nin halkının elinde 7 bin ton civarında altın olduğunu söyleyerek, sözlerini şöyle tamamladı: "Bu 100 milyar doları kapsar. Türkiye'nin bugün 100 bin kişisinde asgari 25 milyar dolar mevcuttur. Bizde siyasi bir ortam gelsin, geleceğin güvencesi gelsin, Türkiye'nin kimseye ihtiyacı yoktur"

YORUM

Para kıtlığı

Arslan Başer KAFAOĞLU

Bu günlerde gazetelerin ekonomi sayfalarında en çok rastlanan haber para kıtlığı haberi, en çok yazılıp okunan yorumlar ise gene para kıtlığı ve çareleri üzerine yapılmış yorumlar. Ancak para kıtlığı konusunda kamuoyu iyi aydınlatılmış değil.

Bilindiği gibi bizde cari işlemler için yani bir tüccarın ya da sanayicinin sırf işletmesini yürütebilmek için verdikleri kredileri dondurmuşlardır. İş genel olarak şöyle yürür: Mal satan sanayici, aldığı peşin parayı genel giderlere ve maaşlara harcar. Üretimi sürdürebilmek içn gerekli parayı ise, mal satışında almış olduğu senetleri bankaya yatırıp "senet mukabili kredi" alarak sağlar. Fiyatlar artınca, veya sanayicilerin aldığı hammadde bedelleri devalüasyonla yükselince, senet karşılığı alınan kredi yetişmedi. Çünkü yeni fiyata göre, yeni ve tutarı yüksek senetler alınması gerekli idi. Oysa en zorunlu tüketim malları fiyatları arttığından, halk bankalara para yatıramadığı gibi, mal alışı da özellikle dayanıklı tüketim mallarında azaldı. Banka kaynakları işletmelerin nakit gereksinimlerini karşılayamaz oldu.

BANKERLER NE YAPIYOR?

Bankerler bu ortamda ortaya çıktı işte... İki kaynaktan yararlandılar.

1—İnşaat ve konut fiyatları halkın yanaşamadığı bir düzeye gelince, halk da 100-500 bin lira arasında oluşan bu paraları bankalara vermediklerinden yüzde 41- yüzde 51 faiz veren bankerlere koştular.

2- Firmalar bu paraya ihtiyaçları dolayısıyla ellerinde tuttukları tahvil devlet ve özel kuruluş tahvillerini yüzde 75'e kadar kırdırıp oradan para alma yolunu tuttular. Bankerler, örneğin üzerindeki yazılı bedeli 1 milyon lirayı bulan tahvili 750 bin liradan alıyorlar.

Bunları 1 milyona tasarruf sahiplerine verirken, daha baştan 250 bin lira kazanıyorlar. Ve bu sayede yüksek faiz ödeyebiliyorlar.

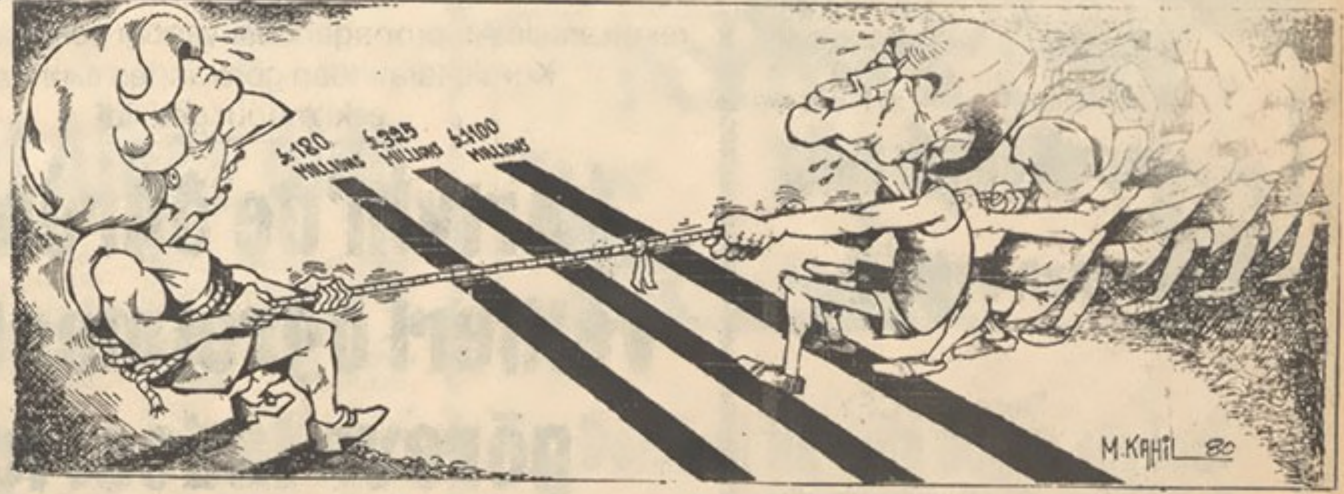
Ancak bankerleri asıl coşturan ve hamleye sokan, 1979 yılının altın ve gümüş fiyatları fırlaması oldu. "Altın spekülasyonu ile yüksek faizleri kurtardılar" diyenler var. Hatta adı piyasada çok geçen bir banker için, devalüasyonu karanlık şekillerde kullandı" diyenler var. Bu yıl konjonktür böyle gelebilir mi? Bunu bilemeyiz. Ama bankerlerin yüksek karlarına haset duyguları, bu günlerde çok arttı. Bankaların faiz oranlarını çok düşük tutmasıyla bu "yasaya karşı hile" durumunun doğduğu şeklinde tepkiler gelmekte..

Aslında karların yüksek, ama faizlerin resmi oranının düşük olması kapitalizmin nefes borularından biridir. Bu sömürü, emek sömürüsünden sonra en önemli sömürüdür kapitalist ekonomi için. Ama kapitalist egemen sınıflar isterler ki, halk sömürülecekse, bütün bir sınıf eşitçe sömürülsün... Bir zümre, bir katman ayrıcalıklı duruma girmişse hemen tepkiler başlar. Bu tepkiler başladı bile.. Gerçekten 1977'de sadece 1.362 milyon lira olan ve bankerlerin temel işlemlerini oluşturan tahvil ihraçları, 1979'un bulanık sularında 5.5 milyon liarayı bulmuştur. 1980'de ise en tutucu tahmin 12 milyonliradır.

BANKERLER VE BANKALAR

Bankerler bankalara gidecek paraları mı alıyor? Buna "evet" demek olası değil.. Bankalara aslında oralara gitmesi zorunlu paralar gitmekte.. Sigorta, Resmi Daireler, Sendika, vakıf vb. mevduat ile halkın küçük tasarrufları.. Bankerlere giden paraların artmasının asıl nedeni, konut elde etme umudunun fiyat yükselişleriyle azalmasıdır. Şu var ki bundan başka, vergiden kaçırılmak istenen servet ve gelirlerin de bankerlere gittiği yadsınamaz. Bu bakımdan bankerler, bankalardan daha avantajlı.

Bazı sanayiciler (ve bankalar) bankerlerin pahalı çalıştıklarını söylüyorlar. Ama bankaların da pek "düzgün" çalıştığı söylenemez. Örneğin bir büyük şirkete bir banka 75-100 milyon lira kredi açarsa, ona Ocak ayından faiz yüklese bile, parayı ancak Haziran'da vermektedir. Bazı bankalar ise örneğin bir şirkete 20 milyon kredi açmışlarsa bunun yüzde 50'sini mevduat olarak almaktadır.. Böylece kredi maliyeti yılda yüzde 40'ı bulmaktadır bazen... Ne var ki, yine de, bankalar yasalarla çok ciddi denetim altındadırlar, bankerlere göre...

AET ÜLKELERİ TARIM FİYATLARI KONUSUNDA ANLAŞAMIYOR

Thatcher, İngiltere'nin topluluk bütçesine olan katkısının azaltılması koşuluyla fiyatların yükseltilmesini kabul edecek.

EKONOMİ SERVİSİ

AET Komisyonunca 30 Nisan günü yapılan açıklamada önümüzdeki Salı günü Lüksemburg'daki AEÜ toplantısında Avrupa Tarım fiyatlarının yüzde 5 oranında artırılmasının önerileceği doğrulandı.

Uzun süredir Avrupa Ekonomik Topluluğu için tartışma konularından biri olan tarım fiyatlarının belirlenmesi konusu son zirve toplantısındada bir sonuca bağlanamamıştı. Özellikle üye ülkelerden İngiltere ve Fransa tarım ürünlerine yapılacak zam konusunda anlaşamıyorlar. Fransa tarım ürünleri fiyatlarına yüzde 10 oranında bir zam yapılmasını istiyor. Buna karşılık İngiltere bu zamma karşı çıkıyor. Ayrıca bu sorun İngiltere'nin AET bütçesine katkısıyla birlikte ele alınmakta. İngiltere kendisinin en çok katkıda bulunan ülke olduğunu ileri sürüp kendi ekonomik durumu düzelinceye dek bu katkısının azaltılmasının kabulünü istemekte. İngiltere'nin şu anda AET'ye katkısının 2,3 milyar dolar olduğu söylenmekte. Buna karşılık bir uzlaşma yolu aranıyor. İtalya'nın önerdiği bir tasarı ile uzlaşma yoluna Fransa'nında kabul edeceği söylenmekte. Bu tasarıda İngiltere'nin katkısının 3 yıl için 1,1 milyar dolar olarak dondurulması öngörülüyor. Bu tasarı kabul edildiği taktirde İngiltere'nin de tarım ürünleri fiyatlarını artırılmasına karşı çıkmayacağı bildiriliyor.

Topluluğun tarım ürünleri konusundaki anlaşmazlığı uzun süredir devam etmektedir. Ortak tarım politikası topluluk için oldukça önemli bir politikayı oluşturmaktadır. Örneğin topluluğun bütçesi 10 milyar hesap birimi olarak kabul edilirse bunun üç te ikisi ortak tarım politikası için kullanılmaktadır. Ortak Tarım Politikası bütçesi yüzde 1'lik bir katma değer vergisinden tarım ve şeker prelevmanları, (ön kesinti), gümrük vergileri, öz kaynaklar ve üye ülkelerin ulusal katkılarıyla oluşuyor. Ortak tarım politikası ekilen toprakların verimini artırmak, tarım kesiminde çalışanlara, sanayi kesiminde çalışanlar kadar bir ücret düzeyi sağlamak, tarım pazarında istikrar sağlamak ve tarım ürünleri fiyatlarını tüketiciler için uygun bir düzeye getirmek amacını güdüyor.

Topluluğun tarım kesiminin gelirini artırmak için başvurulan araçlardan biri destek fiyat uygulamasıdır. Destek fiat uygulaması bu politikaya tabii ürünlerin bütün toplulukta hangi fiyatlar üzerinden işlem göreceğini saptar. Dolayısı ile destekleme fiyatı üreticinin o yıl ki gelirini, kampanya öncesinden yaklaşık olarak belirlemesine ve ilerki dönemlere ait bütçesini daha açık bilgilerle yapabilmesini sağlamaktadır. Böylece topluluk üyeler arasındaki tarım ürünleri ticaretini dengelenmeye çalışılır.

Şimdiye kadar Topluluk dışı ticaretten yeterli gelir sağlanabilmesi için destekleme fiatları dünya fiatlarının üstünde saptandı. Üye devletlere destekleme fiyatlarından daha ucuza tarım ürünü ithalini kesinlikle engellemek için prelevman (ön kesinti) adı verilen bir gümrük vergisi saptandı. Bu vergi dünya fiyatları ile destekleme fiyatları arasındaki farka eşitleniyor. Dünya fiyatları değişken, destekleme fiatları sabit olduğu için bu verginin sürekli değişken olması söz konusu. Böylece yabancı ürünlerin pazara gelmesi engelleniyor ve topluluğun üretimine rakip bir başka üreticinin çıkması olasılığı da ortadan kaldırılıyor. Topluluk üyelerinin ihracatları içinde aynı mekanizma tersine işletiliyor. Üreticiden malı alan topluluk tüccarları malı aynı fiyatla satacak olurlarsa belli bir kar elde edemeyeceklerdir. Bunun için ürünlerin fiyatlarına prelevman eklenerek, tüccarlara daha yüksek kar elde etme olanağı sağlanıyor.

Bu karmaşık işlem özel bir mali destek gerektiriyor. Bu nedenle Avrupa Tarım Garanti ve Yönetim Fonu kuruluyor. Tarım Fonu'nun başlıca geliri yukarı da açıkladığımız prelevmanlardan sağlanmakta. Topluluk üyesi devletler bu vergiden elde ettikleri gelirleri Topluluğun Tarım Fon'una aktarıyorlar.

Tartışma konusu olan sorunların büyüğü bu Fonun harcamalarının son yıllarda artma eğilimi göstermesi. Fonun harcamaları arttıkça ortak tarım politikasının maliyetinin yükselmesine neden oluyor. Bunu iyice görebilmek için Tarım politikasına 1975 yılında ayrılan bütçenin 103 milyon olmasına karşılık 1975'te 4,3 milyar birimi bulması verilebilir. Bu hızlı artışın nedenlerinden en önemlisi de üye devletler tarafından destekleme alımlarının harcamalarının kademeli olarak topluluğa devredilmesidir. 1977 yılında topluluğun dış ticareti ve alımı artış gösterirken dış ticaret açığı da bu ölçüde artıyor.

Ortak Tarım Politikasıyla ilgili olarak 1974 de bir envanter çalışma komisyonu kuruldu. Komisyon bölge ve sektörler arasındaki gelir farklarını fiyat artışlarıyla ortadan kaldırma olanağı olmadığı için fiyat politikasının reformlara dayanması gerektiğini saptadı.

Fakat bu politika da tam hayata geçirilemedi. Tartışmalar hala sürmekte. Özellikle son tarım fiyatları artış istemlerine karşı çıkılması, Tarım Fonu giderlerinin artışına bağlı üye ülkelerin yaptıkları ulusal katkılarının çoğunun bu fona gitmesine karşın tarım ürünlerinden aynı derecede kar elde edemeyen ülkeler, bu durumdan yakınmakta. İngiltere'nin karşı çıkışı da bu nedenle, eğer İngiltere'nin itirazına karşı getirilen tasarı ile İngiltere'nin katkısının 3 yıl için 1.1 milyar dolara indirilmesi kabul edilirse, bu sorun büyük ölçüde çözümlenmiş olacaktır. O zaman tarım ürünleri fiyatlarının artmasına karşı çıkmak için İngiltere'nin temel nedenlerinden biri ortadan kalkacaktır.

1979'da Dünya ticaret hadleri petrol üreten ülkeler lehine gelişti

EKONOMİ SERVİSİ

Dünya ticaret hadlerinde 1979'da Petrol üreten ülkeler lehine bir gelişme olurken, dünya ticaretindeki pay oranlarında bir düşme gözüktü..

Merkez Bankası'nın bu konuda yayılnadığı bir araştırmaya göre, dünya ticareti 1979 yılında değer olarak 1.6 trilyon doları aştı. Böylece 1978 yılında dolar olarak % 16 oranında artmış olan dünya ticareti 1979 yılında % 25 oranında genişledi.

Araştırmaya göre, 1978 yılında görülen gelişmenin tam tersine. 1979 yılında birincil malların, özellikle petrol ve petrol ürünlerinin birim ihraç fiyatları, mamul malların birim ihraç fiyatlarına göre büyük bir hızla artış gösterdi.

1977 ve 1978 yıllarında belirginbir artış göstermeyen enerji ihraç fiyatları 1979 yılında % 37 oranında arttı. Metropollerin ihraç ettikleri birincil malların ihraç fiyatları geçen yıl % 17 yükseldi. Bağımlı ülkelerin enerji veya enerji dışı birincil mallarının ihraç fiyatları ise 1979 yılında % 15 arttı. Metropollerin ihraç ettikleri mamul malların fiyatları ise % 10 oranında yükseldi.

Böylece 1979 yılında dünya ticaret hadlerinde petrol üreten ülkeler lehine, metropoller aleyhine bir gelişme oldu. Petrol üretmeyen bağımlı ülkelere dünya ticaretindeki paylarını korurken, Doğu Avrupa ülkelerinin metropollerin dünya ticaretindeki payları düştü.

Öte yandan SSCB ve Doğu Avrupa ülkelerinin dış ticaret açığı bu yıl büyük ölçüde düştü. Bu açığı genellikle metropollerle olan ticari ilişkiler oluşturuyor.

JAPONYA 1979'DA BAĞIMLI ÜLKELERE 2,6 MİLYAR YARDIM YAPTI

TOKYO (ANKA)

Japonya'nın 1979 yılında gelişmekte olan ülkelere 2.6 milyar dolar yardım yaptığı bildirilmektedir.

Japonya Dışişleri Bakanlığından yapılan açıklamada, bu yardımın bir önceki yıla göre yüzde 19.1 oranında arttığını belirtilmiştir.

Yapılan açıklamada, Japonya'nın gelişmekte olan ülkelere yaptığı yardımın, ülkenin gayrisafi milli hasılasına oranının binde 23'den binde 26'ya çıktığı da yer almıştır.

YAKLAŞIM

Maden işçileri meşru savunmada

Yılmaz DOĞAN

Devlet uygulamalarının mevcut yasalara uygun biçimde olması burjuva devlet anlayışının başlıca ilkelerinden birisidir. Ne var ki, bu ilkeye her zaman uyulduğu da söylenemez. Devlet yöneticileri, mevcut yasalarda tanımlanmamış, öngörülmemiş bir durumla karşı karşıya kaldıklarında iki yola başvururlar. Ya sözkonusu duruma aşağı yukarı denk düşen bir yasal önlemi gündeme getirirler; ya da bu "yasal önlem" durumu kurtarmayacaksa yasal dayanak falan dinlemeyip kendilerince uygun buldukları bir önlemi "koşulların gereği" olarak almakta hiç te çekinmezler.

Yasalarla uygulamanın uygunluğu ilkesine, burjuva demokrasisinin yerleştiği ülkelerde genellikle uyulmaya çalışılır. Ancak Türkiye gibi burjuva demokratik devriminin tamamlanmadığı baskı ve terörün egemen olduğu bir siyasal rejimle yönetilen ülkelerde sözkonusu ilkenin çiğnenmesi "genel bir kuraldır" diyebiliriz.

Bu önermenin en sağlam kanıtlarından yüzlercesini içinde yaşadığımız günlerden çekip çıkarılabilir. Bu kanıtları tek tek ortaya çıkarıp serme işgüzarlığında bulunmayacağız. Bunlardan sadece ikisi kanıt olmaya yeter de artar bile.

* * *

Türkiye'de enerji sorununun had düzeye ulaştığı, buna neden olarak ta petrole dayalı bir enerji politikasının izlendiği, bugün, burjuva sözcüleri ve örgütlerince de kabul edilmektedir. Petrolden kömüre doğru bir dönüşümün zurunluluğu her fırsatta tekrarlanmattadır. Gelin görün ki, kömür üretimini artıracak yatırımlar, girişimler yerine; siyasi iktidar, "işyerlerini faşistleştirme, devrimci örgütlülükleri dağıtma" politikasının gereği en verimli kömür ocaklarını işletmemeyi, kapatmayı göze almış durumda. Halkın daha güç yakacak sorunlarıyla karşılaşması özellikle şeker fabrikalarının üretiminin düşmesi yüzlerce işçinin işten çıkartılarak işsizlik sorununun körüklenmesi pahasına başvurulan bu politika, sonunda kimin başını yiyecektir? Bu ayrı bir sorundur.

* * *

İşyerlerinin faşistleştirilmesi ve devrimci örgütlülüklerin dağıtılması politikası öncelikle devrimci sendikal örgütlenmenin olduğu yerlerde uygulanmak istenmektedir. Aşkale ve Yeniçeltek gibi yıllardır hertürlü baskı ve zulmü defetmesini bilmiş, devrimci örgütlülüğün işyerlerinin dışına taşırırak çevre emekçileriyle bütünleştiği işyerleri bugün Demirel Hükümetinin "öncelikli hedefleri" durumundadır. Aşkale'de yöneticiliğe getirilen Erzurum Ülkü-Tek başkanı Erol Kavukçu 20 işçinin iş akdini fesh ederken ileri sürdüğü gerekçeyle, yukarıda sözünü ettiğimiz ilkeyi fütursuzca çignemiştir. Gerekçe, işçilerin bazı siyasi eylemlere karıştıklarıdır. Hiçbir kanıtı olmayan bu gerekçeye karşı direnen işçilerin de iş akitleri feshedilme yoluna gidilmiş; bu karara itiraz işe başlamayan DİSK Yeraltı Maden--İş Sendikası'nın diğer üyelerinin de iş akitlerinin feshi gündeme getirilmiştir.

Oynanan oyun, herhangi bir yorum gerektirmeyecek kadar açıktır.

-Devrimci örgütlülüğünü, durgun suya düşen taşın yarattığı halkalar gibi çevresine yayan Yeni Çeltek işçilerinin başına yukarıdan aşağıya faşist yöneticiler getirilerek "sorun"u çözme olanağı göremeyen egemen güçler, "çözüm"ü işletmeyi kapatmakta görüyorlar. Yeni Çeltek'deki örgütlülüğü dağıtmak üzere daha önce de "kapatma" girişimine yeltenenler, bu cesareti bir türlü kendilerinde bulamamışlardı. Ancak, uygulamayla yasalar arasındaki uyumluluk ilkesinin iyice ırzına geçildiği bir dönemde, "yukarıdan" gelen emirle yöneticiler, "Yeniçeltek hukuki olarak kapatıldı" deme cesaretini kendilerinde bulmuşlardır.

Yeniçeltek Linyit işletmesinin "zarar ettiği" gerekçesiyle kapatıldığı, bir demagoji olduğu gibi, kapatma eyleminden önce yerine getirilmesi gereken yasal prosedüre bile uyulmamıştır.

GÜNÜN GÖZLEMİ

Beytepe Kampüsünde oynanan oyunlar

Demirtaş CEYHUN

Geçen haftaki, öğrenci yurtlarında sahnelenmek istenen oyunlar üzerine yazdığımız yazı, gene her zamanki gibi (Sayın) yöneticilerimizi, politikacılarımızı, ana muhalefet partisi üyelerini filan pek de ırgalamadı, ama yankısı başka yerden geldi. Ankara Hacettepe Üniversitesi Beytepe Kampüsündeki yurtlarda kalan öğrencilerden.

Önümde, değişik öğrencilerin ev adreslerine gönderilmiş yazılar var. Hepsi de aynı. Teksirle çoğaltılmış. Yazıların tepesinde "Sayı: 360-44/1923", Tarih "1.4.1980" yazılı. Yani hepsi aynı gün ve aynı sayıyla düzenlenmiş, teksirle çoğaltılmış. "Sayın veli" diye başlıyor. "Velisi bulunduğunuz" diye sürdürüldükten sonra satırın gerisi nokta nokta boş bırakılmış ve oraları bir tükenmez kalemle doldurulmuş, Beytepe Kampüsündeki yurtlarda kalan öğrencilerin adları yazılmış.

Altında da Rektör Yd. Prof. Dr.Gürol Ataman'ın kargacık burgacık teksirle basılmış imzasının bulunduğu yazıda özetle şöyle deniliyor: "Hacettepe Üniversitesi Yurtlar Yönetmeliğinin ilgili maddesi uyarınca yurt disiplini (teksirde böyle yazılı) bozan ve yurt yoklamalarında mazeretsiz olarak devamsız gözüken öğrencilerin yurtla ilişiği kesilir. Ayrıca bu durumdaki öğrenciler 1980-81 öğretim yılında yurtlarımıza kabul edilmeyeceklerdir. Bilgilerinizi rica ederim"

Kimdir bu sayın profesör? Adını şimdiye dek duymadım. Doğrusu yazıdaki o teksirle basılmış imza da insana güven vermiyor. Sanki sayın profesörün adına uydurulmuş gibi. Neyse...

Sayın profesörden öğrenmek istediğim, gerçekten du yazıların hangi öğrencilere gönderildiğini bilip bilmediği? Gönderilen bu öğrenciler gerçekten yapılan yoklamalarda mazeretsiz olarak devamsız mı gözüküyorlar? Acaba sayın profesör, bir günden bir güne bu yoklamaların yapılıp yapılmadığını denetlemiş mi? Çünkü, öğrencilerin savlarına göre, öyle ciddi yoklama filan yapıldığı yokmuş yurtlarda nicedir. Öyleyse, kimin devamlı, kimin devamsız olduğunu nasıl saptamışlar? Gene sayın profesörden öğrenmek istediğim, bu yazıların acaba ne nitelikteki öğrencilere gönderildiği? Yani, öğrenciler arasında, acaba bazı görünmez gizli güçlerce bir takım gruplandırmalar yapılmış mı, yoksa bütün öğrencilere mi gönderilmiş?

Sayın profesöre şunu içtenlikle bir kez daha söylemek isterim ki, bütün bu soruları, en küçük bir art niyet gütmeden soruyorum. Çünkü öğrendiğimize göre, oynanmak istenen bu oyundan iki bine yakın öğrenci zarar görecek. İki bine yakın öğrencinin böylesine büyük bir vahşetle yurtların dışına bırakılıvermesinin tarihi sorumluluğu ise, her allahın kulunun kolay kolay altından kalkabileceği bir şey değil.

Çünkü, Süleyman Demirel'in aciz azınlık iktidarı, çılgıncasına bir ivmeyle ülkeyi felakete sürüklüyor. Kendisini desteklediği sanısıyla faşistlere alet oluyor. Öğrenci yurtlarını MC Hükümetleri döneminde olduğu gibi birer faşist komando kampı haline getirmeye çalışıyor. Bu amaçla yeni yeni oyunlar peşinde, Geçen haftaki yazımızda da belirtmiştik. Yurtkur'un yönetimini, 351 sayılı yasasına karşın zorbalıkla değiştirip, ne ünlü bir faşist olduğu gazetelerin spor sayfalarına bile yansımış Refaiddin Şahin gibilerin ellerine teslim ederek, Devletin yurtlarında kalan 30 bin öğrenciyi sokağa dökebilmenin planlarını kuruyor. Örneğin, o ünlü 24 Ocak devalüasyonundan önce imzalanmış Oleyis Sendikasının yurtlarda çalışan işçilerle ilgili toplu sözleşmesini aradan üç buçuk ay geçtiği halde hâlâ uygulamıyor ve Sendikayı türlü dalaverelerle direnişe geçmeye zorluyor. İşçileri direnişe sürüklemeye, sendikasıyla çatışmaya zorluyor. Böylece yurtları işlemez hale sokup, akılları sıra bu gerekçeye dayanıp öğrencileri yurtlardan atabileceklirini sanıyorlar.

İşte, kendisini tanımadığımız bu Sayın Prof. Dr. Gürol Ataman da acaba, Demirel'in bu gizli faşist iktidarının bütün ülke düzeyindeki öğrenci yurtlarıyla ilgili böylesi bir planı sahnelemeye çalıştığının farkında mı? Kendisinin de, YURTKUR dışındaki yurtlardan biri olan Beytepe Kampüsü yurtlarında böylesi bir oyunun uzantısına alet olduğunun farkında mı?

BEYLER!... Bir yandan anarşiden şiyaketçi gözüküp, öte yandan zorla, yurtlar üzerinde bir takım provokasyonlara girişerek 30-40 bin öğrenciyi güvenlik kuvvetleriyle bir an önce karşı karşıya getirme oyunları üzerinde hiç mi durmayacaksınız? Bilesiniz .... Acz içinde çılgıncasına girişimlerde bulunan bu Süleyman Demirel'in azınlık iktidarı, çok yakın bir gelecekte öğrenci yurtlarını birer savaş alanı haline getirecektir. Tıpkı TARİŞ'te olduğu gibi tıpkı ANTBİRLİK'te olduğu gibi.... Bir kez daha uyarıyoruz!...

Öğrenci yurtları üzerinde oynanan bu oyunlara son veriniz!...

Sayın profesörden de yantı bekliyoruz..

Ödemiş Halk Eğitim Müdürü'nün yerine daha önce köylerde resmi araçla AP propagandası yaptığı gerekçesiyle Disiplin Kurulu tarafından görevinden alınmış olan eski müdür getirildi

Artvin'de öğrenci velileri öğretmenlerin göreve iadesi için toplantı düzenledi

YURT HABERLER SERVİSİ

Artvin'de 13 öğretmenin sürülmesi üzerine öğrenci velilerinin okullarda iki gün üst üste toplantı yaptığı, sürgün ve kıyımların nedenlerinin tartışıldığı belirtildi.

Öğrenci velilerince düzenlenen toplantıda, Artvin Valiliğinin, sürgün edilen 13 öğretmenin Haziran sonuna kadar gönderilmemesini; sürgünlerle ilgili doğacak tepkileri az da olsa önlemek amacıyla yapıldığını açıkladılar.

Milli Eğitim Bakanlığı ve bazı siyasi demokratik örgütlere başvuran öğrenci velileri, kıyım ve sürgünlerin durdurulmaması halinde öğretmenlerle birlikte mücadele edeceklerini söylediler.

Sürülen 13 öğretmen ise, basına yaptığı açıklamada kendilerinin halka ve halk çocuklarına hizmet etmekten başka hiç bir amaçlarının olmadığını belirterek özetle şöyle konuştular:

"Bu uygulamaların öğrencilerimizi öğretmensiz ve eğitimsiz bırakmaya yönelik olduğu açıktır. Getirilecek yeni kadrolarla eğitim kurumlarındaki düzenli işleyişin çıkmaza sokulması amaçlanmaktadır"

Bir öğretmene görevden alındığı 11 ay sonra bildirildi

Erzincan Valiliği'nin iki ay önce görevden alınması için hakkında "olur" dediği Bozağa Köyü İlkokul Müdür Yardımcısı Ali Yeten'e bu karar 8 Nisan 1980'de tebliğ edildi.

AP'lilerin kıyım listesi Çal'da huzursuzluğa yol açtı

AP Çal İlçe Teşkilatı tarafından hazırlanan kıyım listesindeki kişilerin sürgünleri devam ederken, olayın tarafsız hatta AP tabanındaki kişileri dahi rahatsız eder bir duruma geldiği bildirildi.

Bu arada sürgün listesinde imzası bulunan AP'li Ahmet Yükseltürk'e ait benzin istasyonu geçtiğimiz günlerde kimliği saptanamayan kişilerce kurşunlandı.

Öte yandan Çal'ın Bekilli Bucağı Lisesine faşist olduğu bildirilen bir kişinin müdür olarak atanmasının ardından sık sık olayların çıktığı öğrencilerin ve velilerin müdürün görevinden alınmasını istedikleri buna rağmen okuldaki eğitim ve öğretimin jandarma baskısıyla sürdürülmeye çalışıldığı belirtildi.

İzmir Merkez İlköğretim Müdürlüğü'nde iki müdür var

İzmir'de görev yapan 16 ilk öğretim müfettişi çeşitli illere rehber yardımcısı, rehberlik araştırma görevlisi olarak sürüldü. Rehberlik araştırma merkezine sürülenlerin aktif görev yapmalarının olanaksız olduğu, bu görevin bir anlamda kızağa çekmek anlamına geldiği bildirildi.

Bilindiği gibi İzmir Merkez, İlk Öğretim Müdürü Zeki İdimen ise Erzuruma sürülmüş, ancak İdimen raporlu olduğu için kararı tebliğ etmemişti. İdimen'in halen müdür görünmesine rağmen, yerine AP yanlısı Saim Şahinci atandı.

İzmir'de 16 ilk öğretim müdürü çeşitli illere sürgüne gönderilirken, Halk Eğitim Müdürlüklerinde de sürgünler yoğunlaştı.

İzmir Merkez Halk Eğitim Müdürü Nazmi Erdem Yozgat'a Müdür Yardımcısı Bekir Çelikdağ ise Bergama Göçbeyli Yusuflar köyüne sürüldü. Müdür yardımcılığına AP yanlısı Ayberk Sezgin atandı. Erdem ise, raporlu olduğundan kararnameyi teblig etmedi.

Bu arada İzmir ili ve ilçelerinde görev yapan tüm halk Eğitim Müdürleri için sürgün kararnamesi çıktı. Ancak çoğu raporlu olan müdürler, kararnamelerini tebliğ etmedikleri için yerlerine yeni atamalar yapılamadı. Kararnamesini teblig eden Ödemiş Halk Eğitim Müdürü Ahmet Özkırlı'nın yerine ise,daha önce köylerde resmi araçla AP propagandası yaptığı gerekçesiyle disiplin kurulu tarafından görevinden alınmış eski halk eğitim müdürü getirildi.

Ayrıca İzmir Halk Eğitim müdürlüğündeki ilerici demokrat rehbe öğretmenler gölevlerinden alınıp, kurs öğretmenliğine verildiler. Karşıyaka Halk Eğitim Müdürü Arif Öztürk ise Yozgat'a sürüldü.

«Kooperatiflerle pahalılık yok edilemez, mücadele tekellere karşı olmalı»

ZONGULDAK(DEMOKRAT)

Zonguldak'a bağlı Kilimli ilçesi ve Çatalağzı Bucağında halk tüketim kooperatifleri açıldı. Açılan kooperatiflerle, aracıyı ortadan kaldırarak, üreticiden tüketiciye mal alımını sağlamayı amaçladıklarını ve kooperatiflerin açılış hazırlıkları içinde bulunduğu süreçte de,türlü zorluklarla karşılaştıklarına değinen kooperatif yetkilileri, "devletten yardım görmediğimiz gibi, bu girişimimiz de engellenmek istendi" dediler.

Kilimli'de, Öz Kilimli Halk Tüketim Kooperatifi'nin açılış konuşmasını yapan Başkan İsmet Barutçu, "Günümüz Türkiyesinde enflasyon, devalüasyon ve hayat palalılığının hızla artmasından en çok etkilenen emekçi halkımıza, ucuz ve kaliteli gıda maddelerini getirmeyi amaç edindik" derken, Çatalağzı Halk Tüketim Kooperatifi Başkanı Kemal Koç da konuşmasında kooperatifin olumlu bir girişim olmasına karşın, hayatpahalılığının yok edilemeyeceğini ancak, pahalılığın yaratıcıları olan tekellere karşı mücadele edilmesi gerektiğini vurguladı.

TÜMAS "Yemek ücretleri çalışanların geliriyle orantılı olarak düzeltilmeli."

HABER MERKEZİ

Tüm Asistanlar Derneği İstanbul Şubesi'nce, İstanbul Üniversitesi Rektörlüğü Yönetim Kurulu ve dekanlara gönderilen mektupta, Hükümetin iktisadi politikası sonucu Türk Lirası'nın sürekli değer yitirdiği, ana tüketim mallarının sürekli pahalılaştığı, özellikle büyük kentlerde dar ve sabit gelirlilerin hızla yoksulluğa itildiği ve İstanbul Üniversitesi çalışanlarının da bunlardan büyük ölçüde etkilendiği belirtildi.

Yemek ücretlerine yapılan büyük orandaki zammın, çalışanların durumunu daha da kötüleştireceği belirtilerek, bu soruna köklü çözümler getirilmesi istenen mektupta ayrıca ÜNYEK bütçesinde var olduğu söylenen büyük açıkların, yılda en çok 450 kişinin yararlandığı Enez kampı ve Profesörler Evinde yapılan kokteyl ve davetlerdeki harcamalardan kaynaklandığı öne sürüldü.

Eski bir otobüste yatıp kalkıyorlar

Yemeklerini otobüste ya da dışarda toz, toprak arasında yemek zorunda kalan ve zehirli gazlarla karşı karşıya çalışan işçiler tesislerin üretime geçmesinden bu yana sağlık memuru yüzü görmediler.

Maltepe Asfalt Yapım Tesisleri işçileri:

"Milyonluk tesislerde bir tuvalet dahi yok"

HABER MERKEZİ

İstanbul Kartal MaltepeAsfalt Yapım Tesislerinde çalışan işçiler 3 yıldır kötü çalışma koşulları altında üretimi sürdürdükleri halde, kendilerine bir barınak yapılması için 4 kez temel atılmasına karşın, henüz inşaatına başlanmadığını söylediler. Bu nedenle işçiler eski bir otobüsü barınak olarak kullanmak zorunda kalıyorlar.

Kendileriyle görüştüğümüz asfalt yapım işçileri, kamu hizmeti görüp Maltepe - Belediye'sinin gelirine büyük ölçüde katkıda bulunmalarına karşın, çok kötü koşullar altında çalıştıklarını belirterek şunları söylediler:

"Kartal Maltepe Belediyesine gelir yönünden büyük ölçüde katkıda bulunmamıza karşın işveren, çük kötü olan çalışma koşullarımızın düzeltilmesi için hiç bir girişimde bulunmuyor. Yazın şantiyede 45 kişi çalışmasına karşın ihtiyaçlarımızı gidermek için bize verilen barınak sadece eski ve kullanılmaz bir otobüs"

Kartal Maltepe Beledipesi'ne ait Asfalt Yapım Tesislerinde bir tuvalet dahi yok. İşçiler ihtiyaçlarını dışarda gidermek zorunda kalıyorlar. İşçiler, kışları ise otobüsün içine kurdukları bir soba ile ısınmaya çalışıyorlar. Yemek konusunun da ayrı bir sorun olduğunu söyleyen işçiler "yemeklerimizi ya otobüste ya da dışardaki toz, toprak ve pislik içinde yemek zorunda kalıyoruz. Ayrıca zehirli gazlarla karşı karşıya çalışmamıza ve toplu sözleşme maddelerinde belirtilmesine rağmen bizlere yoğurt dahi verilmiyor. Böylesine kötü koşullar altında çalışmamıza karşın, Asfalt Yapım Tesislerinin üretime başlamasından bu yana bir tek sağlık memuru gelmedi" dediler.

"TEKNOLOJİK DEVRİM VE TÜRKİYE'YE YANSIMASI" KONULU KONFERANSTA KONUŞAN KAFAOĞLU:

"Türkiye'deki üretimde işçilerin payı büyüktür"

KOCAELİ (DEMOKRAT)

TMMOB Kocaeli Koordinasyon Kurulu'nun çağrılısı olarak "Teknolojik Devrim ve Türkiye'ye Yansıması" konulu bir konferans'ta konuşan yazarımız Arslan Başer Kafaoğlu, "Türkiye'de var olan üretimde işçilerin payı büyüktür" dedi.

TMMOB üyelerinin yanı sıra Demokratik kuruluşların yöneticileri ve temsilcileri tarafından da izlenen konferansta Kafaoğlu, Türkiye'deki teknolojinin komşularıyla dahi kıyaslanamayacak kadar düşük olduğunu, belirterek teknolojik devrimin Türkiye'de zavallı bir düzeyde olduğunu vurguladı.

"Buna rağmen Türkiye'de belirli ölçülerde de olsa bir üretim düzeyi tutturulmuşsa, bunda işçi emeğinin büyük payı vardır" diyen Kafaoğlu, bu arada teknolojik devrimin dünyadakibir değerlendirmesini de yaparak şöyle konuştu:

"Özellikle ABD kapitalizmi teknolojide üstünlüğünü işçi sınıfı üzerinde bir baskı unsuru olarak kullanmakta ve dolayısıyla işçileri daha fazla çalışmaya mahkum etmektedir"

"Bir avuç işverenin isteğine boyun eğmeyeceğiz"

"Grevlere saldırıyorlar çatışma çıkıyor, ölen polisler 'şehit', işçiler ise, 'Anarşist-terörist' oluyorlar. Oysa biz açlığa, zama zulme karşı mücadele ediyoruz"

Zetip işçileri: Hakkımızı arayınca anarşist diyorlar

HABER MERKEZİ:

İstanbul Sefaköy-Halkalı yolu üzerinde kurulu Zetip Fabrikasında çalışan DİSK'e bağlı Tekstil Sendikasına üye 480'i aşkın Zetip işçisi, hakkını arayan herkesin 'anarşist' olarak nitelendirildiğini belirterek, zama zulme ve açlığa karşı mücadele ettiklerini bildirdiler.

Zetip işçileri; mücadelelerinin haklarını alıncaya dek süreceğini de vurgulayarak şöyle diyorlar:

"Grevlere saldırıyor, çatışma, çıkıyor, ölen polisler 'şehit' işçiler ise 'anarşist-terörist' oluyorlar. Oysa bizler, açlığa, zama ve zulme karşı mücadele ediyoruz. Tekstil İşverenleri Sendikası Başkanı Halit Narin satılmış gazetelere, televizyona yalan yanlış demeçler vererek bizim ayda 28 brüt aldığımızı söylüyor. Ayda ne kadar brüt ücret alıp almadığımız bordrolarımıza bakıldığı zaman rahatlıkla görülür"

Asgari geçim indiriminin askıya alındığını belirten grev gözcüsü; sık sık yapılan devalüasyonların gözönüne alınarak yasanın bir an önce çıkartılmasını isteyerek şunları söylüyor: "Demirel anarşiden bahsediyor. Nerde imiş bu anarji? Bize açıklasın. Açlık devam ediyor. Bugünkü ekonomik koşullarda 5 yıllık bir işçiyim 3200 lira aylık alıyorum bu parayla ne yapabilirim. Kira mı verebilirim. Yasal hakkımız olan grevlerimize saldırıyorlar; arkadaşlarımız suçsuz yere tutuklanıyor. Ekmek oldu 10 lira. Maaş 3200 lira. Kira 2500-3000 lira. Nasıl geçiniyorsunuz diyen yok. Arkadaşına sen 100 sene çalışsan bir Murat araba alamazsın diyen bir Zetip işçisi de; yaptıkları grevin bilincinde olduklarını böylesine bir fırsatı en iyi bir şekilde değerlendireceklerini ileri sürerek şöyle dedi: "Mücadelemiz hakkımızı alana dek sürecektir.

Ege Üniversitesi Hastanesi yöneticileri nihayet malta hummasına karşı önlem almayı düşündü

İZMİR(DEMOKRAT)

Ege Üniversitesi hastanesinde yaklaşık, 1.5 ay önce baş gösteren MALTA HUMMASI hâlâ etkinliğini devam ettiriyor. Hastalık Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi personelinden sonra Bornova Sağlık Koleji öğrencilerinde de görüldü.

Bugüne kadar hastalığın önlenmesi doğrultusunda hiç bir önlem almayan hastane yöneticileri, hastalık baş göstereli 1.5 ay olmasına ve yaklaşık 40 kişiyi yatağa yatırmasına rağmen nihayet aralarında bir komisyon kurup hastanede araştırma yapmaya karar verdiler. Profesör ve doçent doktorlardan oluşan bu komisyona hastalığın ana kaynağını bulmak için yapacakları araştırmalarda tam yetki verildi. Bu arada hastalığın nedeni bulununcaya kadar E.Ü. Hastanesine süt ve peynirin girmemesi kararı alındı.

Balkanların en büyük hastanesi olarak bilinen Ege Üniversitesi hastanesinde salgın hale gelen bu hastalığa karşı yöneticilerin bunca zaman ilgisiz kalması tepkileri çoğaltırken, Bornova Sağlık Koleji öğrencilerinden Aynur Zeybek'in malta humması hastalığı kalbine vurduğu için durumunun ciddileştiği bildirildi.

YENİPAZAR GECEKONDU HALKI, MERSİN BELEDİYESİ'NE İSTEKLERİNİ İLETTİ

"Yol, su ve kanalizasyon sorunları çözümlenmeli"

MERSİN(DEMOKRAT)

Mersin Yenipazar mahallesi gecekondu halkı, aralarında oluşturduğu bir komiteyle Belediye Başkanına giderek mahallelerinin yol, su ve kanalizasyon sorunlarının çözümlenmesini istediler.

Mahalle temsilcileri Belediye Başkanına yolların yapılmadığı için kışı hep çamur içinde geçirdiklerini, kanalizasyonsuzluktan mahallenin koktuğunu, karasinek ve sivri sinekten geçilmediğini, içme suyunun olmadığı için de normal temizliğin yapılamadığını belirttiler.

Mahalle temsilcileri ayrıca, Belediye Başkanından çocuk ve yaşlıların her hafta belli günlerde Belediye Tabibliğin ce sağlık denetiminden geçirilmesini istediler.

Mersin Belediye Başkanı Kaya Mutlu'nun mahalle temsilcilerinin önerilerini yerinde bulduğu ve gerekli önlemlerin alınacağını bildirdiği öğrenildi.

Oleyis Sendikası ETAP Oteli'nde toplu sözleşme imzaladı

İZMİR(DEMOKRAT)

DİSK'e bağlı OLEYİS Sendikası ile Etap Oteli işvereni arasında 80 işçiyi kapsayan toplu iş sözleşmesi imzalandı.

OLEYİS Sendikası yetkililerince verilen bilgiye göre, yeni toplu sözleşme ile işçiler birinci yılda 3500, ikinci yılda 12 bin ücret, yılda 2 bin lira yakacak, 15 bin lira yol parası, ayrıca birinci yıl için 4, ikinci yıl için 4,5 maaş tutarında ikramiye alacaklar.

Bağıtlanan toplu sözleşmede kıdem tazminatının 40 gün üzerinden hesaplanması hükme bağlanırken, günde 75 lira yemek, 6 bin lira evlenme, 3 bin lira doğum ve 5 bin lira da ölüm parası verilmesi kabul edildi.

Diyarbakır Belediye Başkanı: il yöneticileri hizmetleri bilinçli olarak engelliyor

DİYARBAKIR(THA)

Diyarbakır Belediye Başkanı Mehdi Zana, belediye hizmetlerinin il yöneticilerince bilinçli olarak engellendiğini öne sürerek, "bu engellemeler devam ettiği takdirde, belediye olarak bu yıl Diyarbakır halkına hizmet götüremeyeceğiz" dedi.

Şehir içi yolların asfaltlanabilmesi amacıyla Ergani karayolunda kurulan şantiyenin işletilmesi için üç aydan beri gerekli izni alamadıklarını belirten Zana, bu engellemelerin doğu halkı üzerinde oynanan oyunların bir halkası olduğunu söyledi.

Konuya ilişkin düzenlediği basın toplantısında Fransa Sosyalist Belediyeler Birliği'nin Diyarbakır Belediyesi'ne hibe ettiği otobüslerin valilikçe seferden alıkonduğunu, sözkonusu otobüslerin ilgili belediyelere iade etmek zorunda kalacaklarını da açıklayan Mehdi Zana, bölge halkı üzerindeki baskılarla ilgili olarak doğulu parlamenterlere de durumu aksettirdiğini, ancak parlamenterlerin konuya ilgisiz kaldığını bildirdi.

Nazilli'de iki devrimci öğrencinin cesetleri bulundu

Faşistlerin yaraladığı CHP Adana İl Başkanı Ahmet Albay öldü

HABER MERKEZİ

Bir süre önce faşistlerce yaralanan CHP Adana İl Başkanı Ahmet Albay tedavi edildiği hastanede ölürken, Nazilli'de iki devrimci öğrencinin cesetleri bulundu.

Ankara Türközü'nde sağ görüşlü birkişi kimlikleri belirlenemeyen kişilerce öldürülürken, DİSK Yazışleri Müdürü Tevfik Bilgin'e işkence yapıldığı öne sürüldü.

Ankara'da gözaltına alınanların soruşturmalarına başlandı. Urfa'da da 31 Lise öğrencisinin 1 Mayıs gösterileri ile ilgili olarak gözaltına alındığı açıklandı. Elazığ'da 10 gün önce gözaltına alınan iki gençten haber alınamadığı öne sürüldü. Bu arada Konya Ilgın'da iki faşist tutuklandı. Bursa'da 1 Mayıs gösterileri yapılırken, Tunceli'nin Çemişkezek ilçesinde de MHP İlçe Başkanı'nın evi kurşunlandı.

Demokrat Haber Merkezi'ne ulaşan haberlere göre olaylar şöyle gelişti:

- URFA'DA YÜRÜYÜŞ YAPAN 31 LİSE ÖĞRENCİSİ GÖZALTINA ALINDI
- MENEMEN'DE DEMOKRAT MUHABİRİNİN EVİ ARANDI
- KONYA ILGIN'DA İKİ FAŞİST TUTUKLANDI
- ÇEMİŞKEZEK MHP İLÇE BAŞKANININ EVİ KURŞUNLANDI
- KARTAL'DA BİR BEKÇİ ÖLDÜRÜLDÜ
- ELAZIĞ'DA İKİ GENÇ 10 GÜNDÜR GÖZALTINDA
- BURSA'DA İKİ KİŞİ GÖZALTINA ALINDI.
- ANKARA'DA GÖZALTINA ALINANLARIN SORUŞTURMALARINA BAŞLANDI

FAŞİSTLERİN YARALADIĞI CHP ADANA İL BAŞKANI AHMET ALBAY ÖLDÜ

Adana'dabir süre önce faşistlerin silahlı saldırısına uğrayarak yaralanan ve Ankara'ya getirilen Adana CHP İl Başkanı Ahmet Albay, tedavi edilmekte olduğu Hacettepe Hastanesinde dün sabaha karşı öldü.

Ahmet Albay için dün saat 13'te CHP Genel Merkezi önünde bir cenaze töreni düzenlendi. Törende konuşan CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit, "Ahmet Albay'ın öldürülmesi bizi barışçı yolumuzdan döndüremeyecektir" diyerek şunları söyledi:

"Çok genç ve yetenekli bir il başkanımızı yitirdik. Adana aktif siyaset yapılmasının kolay olmadığı bir yerdir. Adana gibi sosyal gerilimlerin çok olduğu bir ilde hem serinkanlı hem de cesaretli olmayı bilirdi, Ahmet Albay. Onun yokluğunu hissedeceğiz. Çok üzgünüz. Ahmet Albay sadece kaba kuvvetle, silahla siyaset yapanların kurbanı oldu. Ama kinimize yenilmeyeceğiz. Onun anısını kin duygusuyla kirletmeyerek barışçı yolumuzda yürüyeceğiz. Ailesine ve yakınlarına Allah'tan rahmet dilerim"

Gözleri sıksık dolduğu için konuşmasına zaman zaman ara vermek zorunda kalan CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit daha sonra cenazenin arabaya konulmasına yardım etti.

TÖRENDE AZ SAYIDA İNSAN VARDI

CHP Genel Merkezi önünde yapılan törenden sonra Adana'ya gönderilen Ahmet Albay'ın cenaze töreninde 300 dolayında insan vardı. Törene katılanların azlığı bazı CHP'li Milletvekillerinin tepkisini çekti.

Törene gönderilen çelenklerin azlığı ise işin bir başka yönüydü. Törende bulunan üç çelenk CHP Genel Başkanlığı, CHP Genel Sekreterliği, Belediye Başkanı Ali Dinçer ve Ankara İl Başkanlığına aitti.

EŞİ FENALIK GEÇİRDİ

CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit konuşmasına başlarken birden bire feryat ederek kocasının cesedi üzerine kapanan Neriman Albay teskin edilemediği için parti binasına götürüldü. Neriman Albay'ın cenazenin arabaya yüklenmesi sırasında da kriz geçirmesi yüzünden CHP yetkilileri bir doktorun kendisiyle beraber gitmesine karar verdiler.

Bu arada Ahmet Albay'ın kardeşi Fatma Şık ise geçirdiği çok ağır bir kriz yüzünden uzun süre kendine gelemedi. Fatma Şık ağabeyinin cenaze konvoyundaki bir araca güçlükle bindirildi.

ADANA SIKIYÖNETİM KOMUTANLIĞI TÖRENE İZİN VERMİYOR

CHP Genel Sekreteri Mustafa Üstündağ, Demokrat'a yaptığı açıklamada Adana'da yapılması düşünülen cenaze törenine Adana Sıkıyönetim Komutanlığının izin vermediğini söyledi.

ÜSTÜNDAĞ'IN DEMECİ

Bir demeç veren CHP Genel Sekreteri Mustafa Üstündağ "karanlık güçler tarafından yazıhanesine giderken kurşunlattırılan CHP Adana İl Başkanı Avukat Ahmet Albay aldığı ağır yaralardan kurtarılamayarak öldü" dedi.

Üstündağ İl Başkanını öldüren katillerin sağ şiddet eylemcilerinin kurtarılmış bölge haline getirdikleri bir mahalleye kaçtıklarını belirterek şunları kaydetti:

"Halkımız ve hak için uğraş veren CHP'yi saldırılar yıldırmayacaktır. CHP halkımızla el ele tahriklere kapılmadan Hukuk Devleti ilkeleri içinde yönü ne olursa olsun şiddet eylemcilerinin her türlüsüne karşı çıkarak terörizmin destekçileri olan katil çetelerinin maskelerini indirerek toplumumuz üzerinde oynanan oyunları bozacak, ülkemizi esenliğe çıkaracaktır"

ANKARA TÜRKÖZÜ'NDE SAĞ GÖRÜŞLÜ BİR KİŞİ ÖLDÜRÜLDÜ

Türközü semtinde bir kişi bakkal dükkanı önünde kimlikleri belirlenemeyen kişilerin açtığı ateş sonucu öldü.

Sümerbank'tan emekli olan Ali Kibar'ın sağ görüşlü olduğu ve olayla ilgili soruşturmaya başlandığı açıklandı.

● Ankara'da "1 Mayıs'ın kutlanmasının yasaklanması"nı protesto ettikleri gerekçesiyle gözaltına alınanların soruşturmasına başlandı.

Çeşitli semtlerde miting ve gösteri yürüyüşü yaptıkları öne sürülen yaklaşık 1000 kişi güvenlik kuvvetleri tarafından gözaltına alındı.

Öte yandan Öveçler semtinde yapılan gösteri ile ilgili olarak gözaltına alınan ODTÜ öğrencisi 116 kişinin sorgulamalarına da başlandığı öğrenildi.

● Geçtiğimiz pazartesi ve salı günü Ankara'da meydana gelen olaylar sırasında gözaltına alınan öğrencilerden Yapı Meslek Lisesi öğrencileri ve personeline yemek verilmediği ve öğrencilerle personelin sürekli dayak yedikleri ileri sürülmekte.

Öğrenci velileri 60'a yakın memur, memure ve personel ile 280 öğrenciye düne kadar hiç bir yemek verilmediğini, dün öğlen saatlerinde çocukların aralarında topladıkları para ile sıcak çorba hazırlatıldığını ve makarna verildiğini söylediler.

Gözaltında bulunanlar arasında hamile memureler bulunduğunu belirten veliler, çocukların ve personelin "Gestapo yöntemleri" ile duvar dibine dizilerek sürekli dövüldüğünü ileri sürdüler.

Velilerin şikayetleri üzerine 3 parlamenterden oluşan bir CHP heyetinin Ankara Garnizonuna gittiği ancak durumda bir değişiklik sağlayamadıkları öğrenildi.

NAZİLLİ'DE İKİ DEVRİMCİ ÖĞRENCİNİN CESETLERİ BULUNDU

Aydın'ın Nazilli ilçesi Kemer mevkiinde bahçe içinde iki devrimci öğrencinin cesetleri bulundu. Katledilen devrimci öğrencilerin Nazilli Endüstri Meslek Lisesi son sınıf öğrencileri Osman Ercan Emekçi ile Tahsin Alagöz oldukları belirlendi.

Öldürülen öğrencilerin önceki akşam evlerinden izin alarak Yeni Mahallede oturan arkadaşlarına gittikleri, gece geç saatlerde ordan ayrıldıkları halde evlerine dönmedikleri öğrenildi. Daha sonra Kemer mevkiinde beyinlerinden ve boyunlarından kurşunlanmış olarak bulundular.

FAŞİSTLER GÖNEN ÖĞRETMEN LİSESİ ÖĞRENCİLERİNE SALDIRDI

Gönen Öğretmen Lisesi Yatılı öğrencileri gereksinimlerini karşılamak için ilçe merkezine indiklerinde Gazi ilkokulu öğretmeni Mehmet Demirci'nin yönlendirdiği bir grup faşistin silahlı sopalı saldırısına uğradılar. Olayda 9'u ağır olmak üzere çok sayıda öğrenci yaralandı. Yaralılardan bir bölümünün Isparta Devlet Hastanesinde tedavi edildiği öğrenildi.

Gönen Postane önünde meydana gelen olaylardan sonra içlerinde saldırıya uğrayanlarında bulunduğu 26 öğrenci hakkında okuldan uzaklaştırma kararı alındığı, 6 öğrencinin de kaybolduğu bildirildi.

Öte yandan Gönen Öğretmen Lisesi öğretmenleri Adil Akkaya ve Hamit Filizer'e bir grup faşistin saldırdığı halkın karşı koyması üzerine saldırganların kaçtığı öğrenildi.

Bu arada saldırganlardan gözaltına alınan olmadığı, güvenlik kuvvetlerinin olaylar karşısında duyarsız saldığı öne sürüldü.

BURSA'DA İKİ KİŞİ GÖZALTINA ALINDI

1 Mayıs günü Bursa'da TİP, TSİP, Birlik Dayanışma tarafından düzenlenen açık hava toplantısında yakalarında Lenin rozeti bulunduğu gerekçesiyle iki kişinin gözaltına alındığı öğrenildi.

1 Mayıs gösterileri sırasında 17'si İnegöl ilçesinden olmak üzere Bursa'da yaklaşık 100 kişinin gözaltına alındığı ve halen Bursa Emniyet Müdürlüğünde tutuldukları bildirildi.

ÇEMİŞKEZEK MHP İLÇE BAŞKANININ EVİ KURŞUNLANDI

Tunceli'nin Çemişkezek ilçesinde MHP İlçe Başkanı Hüseyin Çelebi ile sağ görüşlü Ercan Yeğen'in evi gece geç saatlerde kimliği belirlenemeyen kişilerce tarandı. Olayda ölen ya da yaralanan olmadığı bildirildi.

MENEMEN'DE DEMOKRAT MUHABİRİNİN EVİ ARANDI

Menemen Demokrat Muhabiri Cihangir Işık ile babası Savcılık Başkatibi Alaattin Işık'ın gerekçesiz yere evlerinin aranarak evde bulunan Alaattin Işık ile komşusu Raif Polat'ın gözaltına alındıkları bildirildi.

Arama sırasında Demokrat muhabirinin inceleme yazıları, filmlerinin incelendiği ve babası Alaattin Işık'ın da 16 saat gözaltında bulundurulduğu öğrenildi.

Alaattin Işık'ın daha sonra savcılıkca serbest bırakıldığı öğrenildi.

URFA'DA YÜRÜYÜŞ YAPAN 31 LİSE ÖĞRENCİSİ GÖZALTINA ALINDI

30 Nisan 1980 günü Urfa'da 1 Mayıs'ı kutlamak amacı ile toplantı ve yürüyüş yapan 31 lise öğrencisi güvenlik kuvvetlerince gözaltına alındı.

ELAZIĞ'DA İKİ GENÇ 10 GÜNDÜR GÖZALTINDA

Elazığ'da 24 Nisan günü gözaltına alınan Rıza Özlütaş ve yanında bulunan arkadaşının halen gözaltında bulunduğunu bildiren yakınları, bütün çabalarına karşı kendilerinden haber alamadıklarını belirterek, sağlık durumlarından endişeli olduklarını söylediler.

KONYA ILGIN'DA İKİ FAŞİST TUTUKLANDI

Konya'nın Ilgın ilçesinde duvarlara afiş yapıştırırken yakalanan Hikmet Arıkan ve Mehmet Duran adlı faşistler mahkemece tutuklandılar.

Konya'nın Seydişehir İlçesinde ellerindeki bir pakette "Yaşasın 1 Mayıs, Yaşasın İlerici Gençlik" yazılı bildiriler bulunduğu öne sürülen Celal Sonuvar ve Haldun Kaçar gözaltına alındı.

ADANA, K.MARAŞ VE GAZİANTEP SIKIYÖNETİM KOMUTANLIĞININ BİLDİRİSİ

Adana, K.Maraş ve Gaziantep Sıkıyönetim Komutanlığı bir bildiri yayınlayarak üç ilde çeşitli semtlerde 1 Mayıs'ı kutlamak isteyen 16 kişinin gözaltına alındığını açıkladı. Alınan bilgiye göre, Adana'nın Yavuzlar ve Kiremithane mahallelerinde üzerinde "direneceğiz, savaşacağız" yazılı pankart asmak isteyen 3 kişi, K.Maraş'ın Pazarcık ilçesi Doğanlıkarahasan köyünde 1 Mayıs'ı kutlama hazırlıkları içinde olan 8 kişi ve üzerinde kimlik bulunmayan 2 kişi, Gaziantep'in Hüseyinpaşa mahallesinde kartpostal satmak isteyen 3 kişi güvenlik kuvvetlerince yakalanarak gözaltına alındı. Ayrıca Kozan ilçesinde sol görüşlü bir kişiyi tabanca ile yaralayan sağ görüşlü bir kişinin kaçtığı açıklandı.

KARTAL'DA BİR BEKÇİ ÖLDÜRÜLDÜ

Kartal-Cevizli karakolunda görevli Arslan Küçükali adlı bir bekçi önceki sabah karakoldan Maltepe Gümüşsuyunda ki evine giderken kimliği belirlenemeyen kişilerin ateş açması sonucu bekçi Arslan Küçükali olay yerinde öldü emniyet müdürlüğü yetkilileri olayla ilgili soruşturmanın sürdürüldüğünü bildirdiler.

● Esenlerde önceki gece Kazım Karabekir caddesinde bir grup MHP'li olduğu belirlenen Mehmet Yurtseven'e ait dükkanı önce taradıkları daha sonra ateşe verdikleri öğrenildi.

● Fatih Yavuzselim caddesindeki Dilek Krathanesine dışardan ateş açılması sonucu kahvede bulunanlardan Hüseyin Tatar ve Bülent Ekmekçinin yaralandığı bildirildi.

DİSK YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜNE İŞKENCE EDİLDİĞİ ÖNE SÜRÜLDÜ

DİSK sorumlu Yazı İşleri Müdürü Tevfik Bilgin'e gözaltında bulunduğu 1. Şube'de işkence yapıldığı iddia edildi

DİSK ten yapılan açıklamada, Tevfik Bilgin'in 28.4.1980 tarihinde Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı'nın isteği üzerine İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nce gözaltına alındığı belirtilerek şöyle denildi.

"1. Şube'de nezarette bulunan Tevfik Bilgin'e işkence yapılması nedeniyle DİSK Hukuk Dairesi 1. Ordu ve İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı, 1. Ordu ve İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığı'na ve İstanbul Cumhuriyet Savcılığına başvurarak işkencenin tesbiti ve sorumlular hakkında yasal işlemin yapılmasını istemiştir."

● Fındıklı'daki D.B. Deniz Nakliyat T.A.Ş. binası önüne bugün içinde patlayıcı madde olduğu sanılan bir paket bırakan iki kişiden birinin Beyoğlu Emniyet Amirliği'ne bağlı polis ekiplerince Dolmabahçe'deki bir çay bahçesinde gizlenirken yakalandığı öne sürüldü.

Durumun polise bildirilmesi üzerine güvenlik kuvvetleri olay yeri çevresinde geniş güvenlik önlemleri aldılar ve yolu bir süre trafiğe kapatarak kaçan kişileri aramaya başladılar. Polis ekiplerince bir çay bahçesinden alınan İTÜ Maden Fakültesi Yer Bilimleri 5. dönem öğrencisi Sefrettin Solmaz (30) adlı bir genç olay yerine getirildi. Polis ekipleri Sefrettin Solmaz'a paketi açmasını söylediler, ancak o paketi açmayı reddederek çeşitli sloganlar söyledi. Olay yerine gelen bomba imha ekibi içinde patlayıcı madde olduğu sanılan paketi açtılar.

Paketin içinden ayakkabı içine konulmuş taş çıktığı bildirildi.

MALATYA SAĞLIK MESLEK LİSESİ ÖĞRENCİ VELİLERİ:

"Müdür mezhep kışkırtıcılığı yapıyor"

● «Müdür muavini siyasi ayırım yapıp ‹ölmemek için öldüreceksin› diyerek, faşistleri çocuklarımız üzerine kışkırtıyorlar»

MALATYA (DEMOKRAT)

Malatya Sağlık Meslek Lisesi Müdürünün, öğrenciler arasında mezhep kışkırtıcılığı yaptığı öne sürüldü.

Sağlık Meslek Lisesi öğrencileri velileri adına yapılan açıklamada, "Bugünkü hükümetle birlikte yerlerinden edilen eski öğretmenlerin yerine MHP yanlısı Müdür Sururi Pilten ve yöneticilerden Erol Özkan ile Sezgin Şen'in atanmasıyla okuldaki huzursuzluk ve çocuklarımız üzerindeki baskılar arttı" denilerek, özetle şu iddialara yer verildi.

"Okul müdürü öğrencilere "Alevi misiniz, sünni misiniz?", "Alevi solcular, sünni sağcı müslümanlar" diyerek mezhep kışkırtıcılığı yapıyor. Mudur muavini Erol Özkan kendi makamında siyasi toplantılar düzenlemekte, sağcıların yayınlarını öğrencilere zorla dağıtmaktadır. Siyasi ayrım yapıp 'ölmeme için öldüreceksin' deyip faşistleri çocuklarımızın üzerine kışkırtmaktadır."

Çocuklarının okul dışında parka giymelerinin "parkayı en çok komünistler giyer" denilerek yasaklandığını belirten veliler, "Bir çok ders, bıranşı olmayanlara okutuluyor. Asıl öğretmenlere ders verdirilmiyor. Çocuklarımız bir şey öğrenemiyor. Bu yetmiyormuşcasına bir de misafir adı altında hergün başka okullardan getirtilen faşistler okul içinde sürekli dolaştırılıyor ve çocuklarımız rahatsız ediliyor." şeklinde yakındılar.

Devrimci Halk Derneğince düzenlenen mitinge 1500 dolayında bir topluluk katıldı.

1 Mayıs Yatağan'da yapılan bir miting ve yürüyüşle kutlandı

HABER MERKEZİ

Devrimci Halk Derneğince düzenlenen 1 Mayıs Miting ve Yürüyüşü yapılıdı.

Miting için izin verilen güzergahın ve miting yerinin şehrin dışında olması dikkati çekti.

Mitinge katılan 1500 dolayındaki topluluğun güzergah boyunca "Yaşasın 1 Mayıs", "Kurtuluş 1 Mayıs alanlarında", "Oligarşi 1 Mayıs'ı engelleyemez", "Fabrikalar, tarlalar, siyasi iktidar-herşey emeğin olacak" gibi sloganları söyledikleri duyudu.

Çok sıkı güvenlik önlemlerinin alındığı . miting yapılan konuşmamalardan sonra olaysız dağıldı.

YSE Bölge Müdür Muavini sendika temsilcisini MHP'lilere dövdürdü

ANKARA DEMOKRAT

YSE Genel Müdürlüğü 5. Bölge Genel Müdür Muavini MHP yanlısı Mehmet Tosun'un YSE-İş Sendikası işyeri baştemsilcisi Fehmi Alkaya'yı odasında MHP'lilere linç ettirmek istediği bildirildi.

MHP'li Müdür Muavininin odasına çağırarak, sendika baştemsilcisini o sırada işe almakta olduğu ve bu nedenle odasında bulunan çok sayıda faşist militana dövdürdüğü öne sürüldü. Sendika baştemsilcisinin kendini zor kurtararak olay yerinden uzaklaştığı arkasından da Yozgat'a tayinin çıktığı öğrenildi.

Müdür Muavini Mehmet Tosun'un işyerinde faşist militanları yerleştirdiği kapısında 4 faşistin sürekli nöbet tuttuğu ve her fırsatta demokrat çalışanları dövdürttüğü tartaklattığı öne sürüldü Mehmet Tosun'un kendisine karşı çıkan işçileri de Yozgat'a sürdürdüğü bildirildi.

POLİTİKA CİDDİ BİR İŞTİR

Demirel ilk defa doğru söyledi

CHP Genel Başkanı (Bir zamanların "Halkçı" lakabıyla çağırılan başbakanı) Bülent Ecevit:

Arkadaşlarımızın böyle bir yasa önerisi verdiğini dün öğrendim.(1 Mayıs'ın yasallaşması ile ilgili öneri..) Partinin yetkili organlarına danışmadan vermişlerdir. Türkiye'nin bu kadar ciddi ve ağır sorunları bulunduğu bir döneminde, bazı CHP'li parlamenterlerin böyle yüzeysel konularla uğraşmalarını ve bunu solculuk sanmalarını son derece yadırgadım.(...) Bu yasal olanaklara rağmen işçileri yasa dışı direnişe yöneltmenin mazur görülebilecek, hoşgörülebilecek bir yanı yoktur. Bunda işçilerin sorumluluğu olmadığını biliyorum. Fakat bazı sendika yöneticileri göz göre göre ve haksız bir biçimde, işçileri yasa dışı davranışlara sürüklemektedirler ve gereksiz yere devletle, adaletle karşı karşıya getirmektedirler.(...) Dün örneklerini gördüğümüz kışkırtmalar hem insanlık adına hem de solculuk adına utanç vericidir. Acı gerçek odur ki, birtakım sol fraksiyonlar demokrasiyle hatta insanlıkla bağdaşmayacak girişim ve eylemlerde bulunmuşlardır.

AP Genel Başkanı ve Başbakan Süleyman Demirel:

"CHP GENEL BAŞKANININ NE SÖYLEDİĞİNİ BİLDİĞİNİ SANMIYORUM. AĞZINDAN ÇIKANI KULAĞI İŞİTMİYOR.(...) TAKMIŞ BİR ŞEY KAFASINA SÖYLEYİP DURUYOR..."

Şimdi, Sezar'ın hakkını Sezar'a vermek gerek... Demirel doğru konuşmamış mı?

TUNCAY

Banker Kastelli'nin foyası

Banker Kastelli geçen günlerde Maliye Bakanlığından bir yazı aldı. Cevher Bey ve de Umum Müdürü Yılmaz Bey birbirlerine ve yazıya bakıp bembeyaz kesildiler...? Diyordu ki lisan-ı münasiple "Sen Almanya'da döviz alıp Türkiye'ye gönderme için bizim verdiğimiz izni kötüye kullanmışsın. Almanya'da Türk işçilerine devlet garantili tahvil satıyorum diye ilân vermişsin. Şimdi bu ilânları düzelt ve bu düzeltme ilânlarını bana gönder tez elden."

Bankerlik piyasasının bu yeni yıldızı hayrette kaldı. Maliye Bakanlığı bu üçkağıtçılığı öğrenmişti ya kendine fena takardı. Ama" diyordu, "hele birkaç hafta daha oyalayayım. O zamana kadar köşeyi dönerim."

Ne var ki Maliye işi sağlama bağlamış ve işin takibi için Bonn Büyükelçiliğine de yazı yazmıştı. Oyun buradan bir daha bozuldu. Banker Kastelli yeniden düzeltme ilanlar verdi, anlayacağınız kendisini yalanladı.

İşte bizim özel kesim böyle çalışır. Yutturabildiğinde-ki çoğunca başarı sağlar bunda köşeyi döner.

Kim verir krediyi bizim özel kesime

Profesör Haydar Kazgan, Banker Kastelli'nin Ankara'da büyük bir otelde düzenlediği seminerde bakın ne demiş: "Devletin dışarıdan bulduğu kredilerin riskini yüklenmesine karşın, rantlara kullananlar el koyuyor. Devlet aradan çıksın, özel sektör doğrudan dışarıdan kredi alsın." İlahi Kazgan... Özel kesimin dışarıdan devlet araya girmeden kredi alabileceğine demek sen de inanıyorsun?

Ayol bizim özel kesime dışarıda kim kredi verir? Bizim Bankaların bile direkt ilişkisi yoksa parayı verirken yüreği ağzında kalıyor. Bir zamanlar özel kesim yerden alıp göğe savururdu: Hükümet alamaz ama biz kredi alırız. Hükümet akseptans kredileriyle bu olanağı tanıdı. Özel kesim acaba ne kadar kredi alabildi? Hele devlet garantisi de olduğu halde hangi düzeyde kalabildi?

Profesör Kazgan bunu bir araştırsa hele... Bir de birşeyi daha araştırsa iyi olur: Bizim bankaların geçen yıldan bu yana kredi ilişkisi bulunmayan firmalara açtığı kredileri.

BULMACA

SOLDAN SAĞA:

1 Çayda bulunan ve kafein niteliğinde olan etkili madde. - Karbonik asitli su- 2- Kaldırılacak bir şeyin üzerine geçirmek için halattan yapılan çember. 3 Boru sesi- Değeri olan bir işe yarayan şey - Bir bağlaç, 4 Serbest meslek adamlarını içinde toplayan resmi birlik Geminin orta kısmı- 5- Ağızlarda dolaşan ve doğruluğu belli olmayan haber. 7 Satranç oyununda yenilgi- İnsan vücudunun dış yüzü. 7- Bir renk - Denize uzanan dev ve alçak kara parçası Sodyum elementinin simgesi. 8- Yugoslavya para birimi. 9 Arabistan halkından ya da bu halkın soyundan olan kimse- Anlak, zeyreklik.

YUKARIDAN AŞAĞIYA

1 Yugoslavya Devlet Başkanının soyadı- Bir duvarcı aracı. 2- Anlayış akıl erdirme. 3- Duman kiri- İlgilendiren Bir bağlaç. 4- İyi bir nitelik le bilinip tanınmış olma durumu-Bir şeyin yanı başı- 5- Mum yapımında kullanılan, beyaz, yarı saydam bir madde. 6 Düz ve korkuluksuz deniz ya da ırmak taşıtı- Kafkasya boylarından birinin adı- 7 Bir sayı- Kötü, çirkin- Bir nota. 8- Liflerinin dokumacılık bakımından çok önemi olan bir bitki- 9- "Haklı" anlamında bir erkek adı. Sarhoş ya da külhanbeyi bağırması.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1					■				
2		■						■	
3			■				■		
4				■		■			
5	■								■
6				■		■			
7			■				■		
8		■						■	
9					■				

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAĞA

1. Agorafobi 2- Talan. 3- Ak - FIR - Me. 4 Bağ - Kek. 5- inavokirA. 6- Lâl - Çağ 7- Al - Lak - la 8- Temel 9- Adabalığı.

YUKARIDAN AŞAĞIYA

1 Aşağılama 2- Kanal. 3- Ot- Bal - Ta. 4- Raf Leb- 5- Alikomama 6- Far- Kel- 7- On - Kıç - Lı - 8- Meral- 9- İnekağacı.

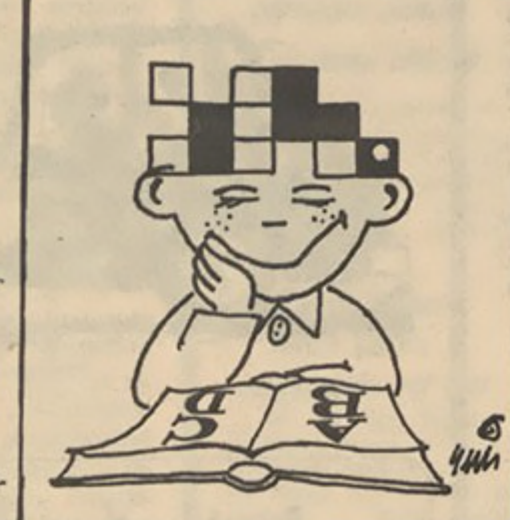

Sevgili yazarak çizerek okurları, Her hafta bir konuya ayırarak sürdürdüğümüz sayfamızda önümüzdeki dört haftanın konuları sırayla şöyle saptandı:

Tepki -Tepkisizlik. Spor -Yarışma, İnsanlık öldümü?, Tatil–Turizm. Yazı ve çizgilerini ilgiyle bekliyoruz.

"Kitap" üzerine

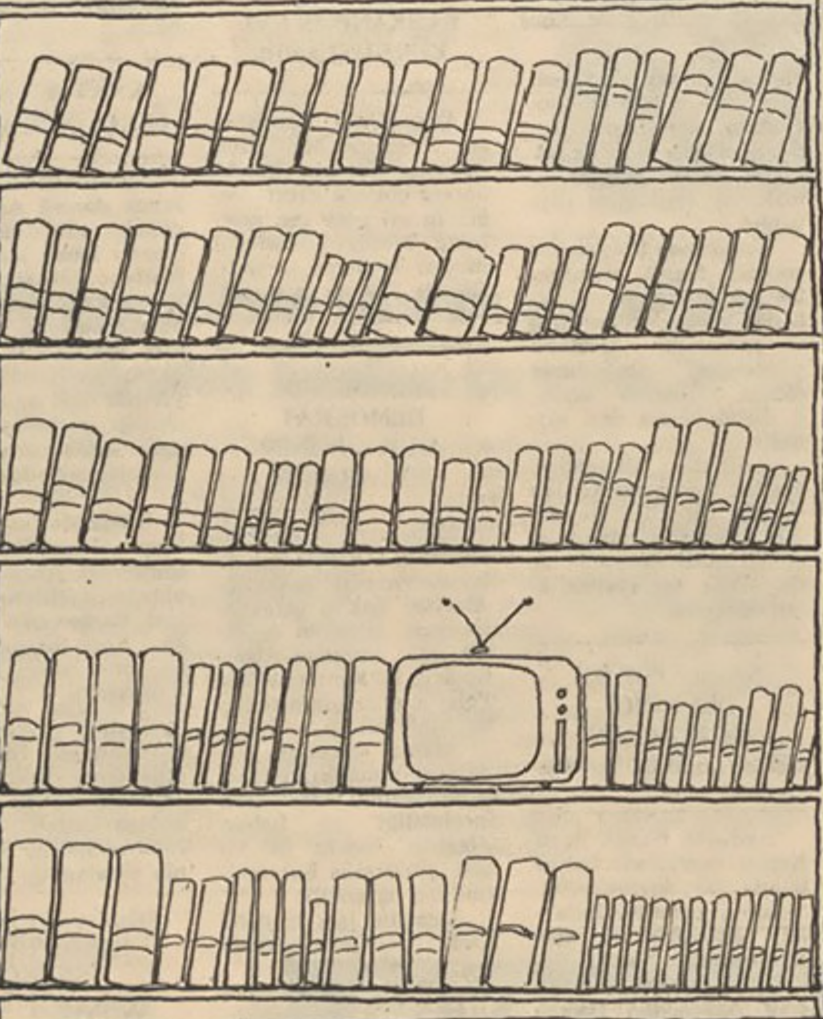
Faşistlerin, ilericilere, devrimcilere, "Allahsızlar, kitapsızlar" diye saldırdıkları bilinir. Parayla, imanın kimde olduğu belli olmadığı için "Allahsızlık" suçlamasını ele almayacağız. Ama şu "Kitapsızlık" lafına değinmek istiyoruz.

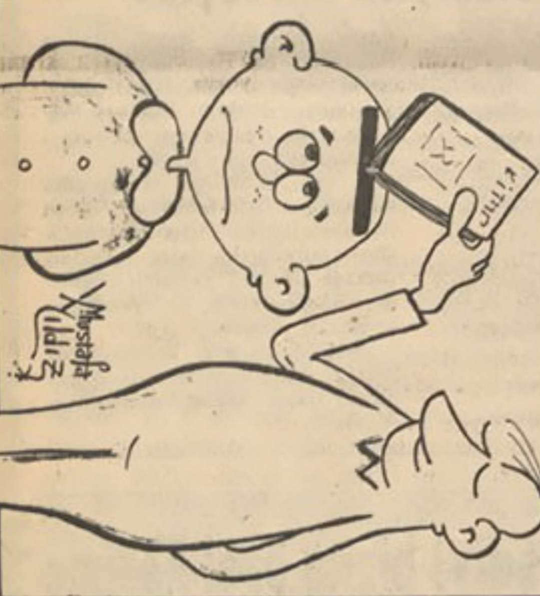
Malumunuz, ilericiler, devrimciler dünyanın her yerinde "yayın bulundurmak, yazmak ya da basmak" suçuyla cezalandırılırlar. Ülkemizde devrimcilerin evlerinden *yasaklanmamış* kitapların alınıp geri verilmemesi alışılagelmiş bir uygulamadır. Toplu kitap yakmalar, Hitler Almanya'sından beri faşistlerin faaliyetleri arasında sayılır.

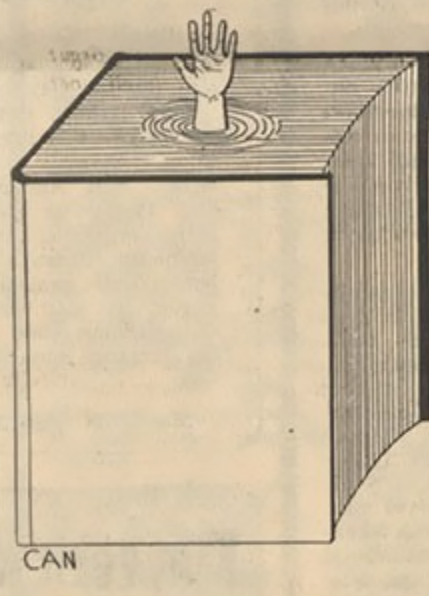
Gazetelerde bazı faşistlerin her ne hikmetse yakalanma haberlerini okuyoruz. Hiç yayın bulundurmaktan yakalanan faşist gördünüz mü? Bu kitabiler, evlerinde, derneklerinde, kitap yerine silah, dinamit gibi şeyler bulundurmayı tercih ediyorlar.

Oysa devrimciler, onyıllardır kitapları alınmasına, yakılmasına rağmen, şu kitap yazma, okuma işinden bir türlü vazgeçmiyorlar.

Eh, bir söz vardır, dinime küfreden bari müslüman olsa diye:...

KITAP OKUMA VE KULLANMA KILAVUZU

Sadık KARAMUSTAFA

M.E.B. TALİ-I TERBİYE KURULUNCA ONAYLANMIŞ VE OKULLARA TAVSİYE EDİLMİŞTİR.

FAYDALI BİLGİLER

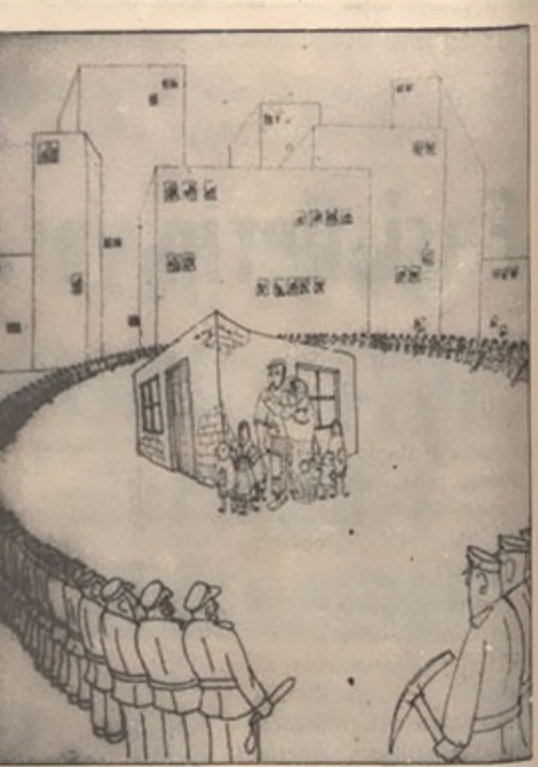

iv.Bölüm

Kentleşme sürecini henüz tamamlamamış, göçün hızını bizim gibi şiddetle yaşayan bütün azgelişmiş ülkelerde gecekondu bölgelerine rastlamaktayız. Güney Amerika ülkeleri, Pakistan, Venezuela, Filipinler gibi.

Erdal Tusavul (İstanbul)

Düzenin bir açığı :GECEKONDU

İstanbul'a günde ortalama 600 kişi göçüyor!

Her yeni günde 600 kişi işsiz, barınaksız ve adressiz İstanbul'da! Ya kırdaki yaşamını kentten paraca destekleyebilmek ya da toptan kente yerleşmek umuduyla gelmiş binlerce insan? Ne yapar bu insanlar kente geldiklerinde? Köydeki tarlasını, evini, çoluğunu çocuğunu bırakıp neden göçerler böyle akın akın kentlere?

Kapitalizmin kıra girmesiyle birlikte kırdaki toplumsal yapı çözülmeye başlar, küçük toprak sahipleri topraklarını kaybetmemek için tefeciden yüksek faizle borç almaya, sonunda ellerindekini de yitirip ya büyük toprak sahiplerinin yanında ortakçılığa ya da kente göçmeye başlarlar. Makinanın tarıma girmesi yeni bir dönemin başlangıcı demektir. Bir traktör on işçiye bedel! Makinalaşma ve mülksüzleşmeye bir de kentin köye oranla daha fazla olanaklar sağlaması eklenince toprağını elden çıkaran küçük çiftçi yeni geçim koşulları bulmak için kentlere göçmeye başladı.

Gecekondulaşma Türkiye'de ne zaman başlamıştır?

Türkiye'de gecekondulaşma II.Dünya Savaşı sırasında ortaya çıkar. 1948'de gecekondu yapımını yasaklayan ilk yasa çıktığında sayıları 25-30 bini bulan gecekondular bugün 1 milyona ulaşmıştır.

Ankara örneğinde olduğu gibi savaş sonrasında açılan yeni iş olanakları yeni bir nüfusu da buralara çeker. Ve böylelikle başlayan hızlı kentleşme bugüne kadar durmaksızın artar. Türkiye'deki gecekonduların 3/4'ten fazlası Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa ve Adana gibi büyük şehirlerde toplanmıştır. Şehir toplam nüfusunun % 25'ini oluşturan bu bölgeler Ankara'da % 70'e kadar çıkmaktadır.

Gecekondu Türkiye'ye özgü değildir!

Kentleşme sürecini henüz tamamlamamış, göçün hızını bizim gibi şiddetle yaşayan bütün az gelişmiş ülkelerde bu tür bölgelere rastlamaktayız. Güney Amerika ülkeleri, Pakistan, Venezuela, Filipinler gibi!

Bir de gelişmiş ülkelerde "slum" diye adlandırılan son derece yoksul mahalleler bulunmaktadır. Bu mahalleler nitelikçe gecekondulardan farklıdır. İlk yapıldıklarında, o zamana göre yüksek standartlı olan bu konutlar bugün ya geçici olarak kiralanmakta ya da içinde oturulamayacak durumda olanları parasız kullanılmaktadır Bu eski konutların içinde kalabalık bir nüfus barınmaktadır. Kullanıcılar ya yoksul şehirliler ya da genellikle yabancı uyruklu işsizlerdir.

Kente göçenler nerelerde barınıyor?

Türkiye'de kapitalistleşmenin yaygın ve gelişkin bir sanayileşme aşamasına varmamış olması, kente yeni göçenleri ya işportacılık, ayakkabı boyacılığı, simit satıcılığı, tombalacılık gibi marjinal işlerde çalışmaya ya da işsizliğe itti. Kentlerde biriken, bu çok düşük ödeme gücü olan insanların konut gereksiniminin şehirdeki konut piyasasından sağlanması imkansızdı. Ne "devlet", ne "belediyeler", ne de özel sektör bu konut açığını kapatamayınca halk barınma sorununu kendi emeği, becerileri ve kıt kaynakları ile çözmeye girişti.

Böylece işveren de, kendine gerekli olan işgücünün buralarda ucuza üretilmesi ve gene kapitalizmin ihtiyaç duyduğu işsizler ordusunun kendine yük olmadan barınacak bir yer bulabilmesinden yararlanmaya başladı. Ücretler saptanırken, karşılanması amaçlanan asgari geçim koşullarının bir parçası da konutta barınabilmek olanağına sahip olmaktır. Bu açıdan, işçinin gecekondu sayesinde konut giderinin düşük olması, sermayenin ödeyeceği ücretleri de o oranda düşürmesine yaradı.

Gecekondularda oturan nüfus artmaya başlayınca düzen partileri de hiç vakit geçirmeden "tapu vaadleriyle" bu bölgelere koşmaya başladılar. Bu düzen yüzünden sağlıksız evlerde yaşamak zorunda kalan insanlardan gene bu düzenin devamı için türlü vaadlerle oy toplama işine giriştiler.

Bugün kapitalist gelişmenin getirdiği ulaşım ve haberleşme olanakları ve gecekondulaşmanın sağladığı kır/kent ilişkilerine bağlı olarak, kente göç koşulları da değişiyor. Boş arazilerin önceden toprak ağaları tarafından işgal edilmiş olması artık bugün gecekondulaşmada da değişiklikler getiriyor.

YARIN:
Gecekondulaşmanın evreleri

–KONDUDELEN–

ÜRETİLEN PETROLÜN

(Baştarafı 1. Sayfada)
racağı petrolün yarısının bu şirketlere verilmesi yolunda girişimlerde bulundu.

Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı Genel Müdürü Firuzan Ardıç, hükümetin aldığı son ekonomik önlemlerle yabancı petrol arama şirketlerine Türkiye'de sondaj ve arama çalışmalarını sürdürmeleri için kolaylıklar sağlandığını belirterek, bu kararın açıklanmasından sonra 5 Federal Alman, Amerikan ve Fransız şirketinin arama başvurusunda bulunduğunu açıkladı.

Ardıç, Türkiye'de petrol arama çalışmalarına başlamak üzere girişimde bulunan 5 firmanın temsilcileri ile görüşmelerin sürdürüldüğünü ve kendilerine geniş bilgi verildiğini bildirdi. Türkiye'de petrol aramanın riskli ve pahalı bir işlem olduğunu kaydeden Ardıç, yabancı şirketlerin petrol arama çalışmalarına gelecek yıldan önce başlamalarının beklenmediğini söyledi.

Geçtiğimiz hafta iki Alman firması yetkililerinin Ankara'da temaslarda bulunarak gerekli bilgileri aldığına değinen Ardıç, bu firmalarla anlaşma sağlanması halinde arama çalışmalarının TPAO ile işbirliği içinde yürütüleceğini ve çıkarılacak petrolün yarı yarıya paylaşılacağını açıkladı.

TPAO Genel Müdürü bu arada üç yerli firmanın da petrol arama çalışmalarına başlamak üzere şirket kurduğunu, bu şirketlerin yabancı şirketlerle işbirliği yaparak petrol arayabileceklerini sözlerine ekledi.

KOÇ, SABANCI VE ECZACIBAŞI'NIN BAŞVURUSU

Bilindiği gibi petrol arama konusunda en somut girişimi gerçekleştiren Koç Holding, halen 11 bölgede petrol arama ruhsatı almış bulunuyor. Petro—Rama adlı bir şirket kuran Koç'un bir Amerikan firmasıyla anlaşarak petrol aramalarına başlayacağı bildirilmektedir.

Sabancı Holding ise yine yabancı bir petrol şirketiyle ortaklaşa petrol aramak için izin alma girişiminde bulundu. Eczacıbaşı da 7 arama ruhsatı için başvuru yaptı.

Öte yandan ABD'nin Worldide Exploration Consultants INC Şirketinin Diyarbakır petrol bölgesinde 3, Siirt petrol bölgesinde de 2 olmak üzere toplam 5 adet arama ruhsatı için 9 Nisan'da başvuruda bulunduğu bildirildi.

IMF VE OECD'NİN ÖNERİLERİ

Uluslararası Para Fonu ile Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütünün hükümetle yaptığı görüşmelerde, Türkiye'nin kapılarını yabancı sermayeye ardına kadar açması konusunda görüş birliğine varılmıştı. Bunun sonucu olarak hükümet 25 Ocak'ta açtığı paketle, yabancı sermayeyi Türkiye'ye davet etmek için hertürlü kolaylığı sağladı.

Sağlanan kolaylıklar arasında petrol şirketlerine ilişkin olanlar şunlardır:

TPAO'nun aramada bulunduğu alanlar da dahil olmak üzere arama çalışmalarının yeterli görülmediği tüm alanların yeniden başka arayıcılara açılması 1 Ocak 1980'den sonra petrol tekellerinin çıkardıkları ham petrolün yüzde 35'ini dışarı satabilmesi. Dışsatımdan sağlanacak dövizleri istedikleri gibi kullanabilme hakkı. Ürettikleri petrolün fiyatının TPAO'nun ithal ettiği petrol fiyatlarına eşit olacak şekilde yükseltilmesi.

PETROL KAYNAKLARININ TALANI

Demokrat Parti döneminde ABD'li bir uzmanın önerileri doğrultusunda çıkarılan bir yasayla petrol alanlarında emperyalist tekellere bir dizi olanak tanınmıştı.

Bu olanaklar arasında, kur garantisi, vergi bağışıklığı, devlete ödenmesi gereken hissenin düşük tutulması bulunmaktadır.

YAKLAŞIM

(Baştarafı 3. Sayfada)

Bir kere işletmenin zarar etmesi diye bir şey sözkonusu değildir. "Zarar" diye gösterilen meblağ incelendiğinde şeker fabrikalarına yapılan maliyet altı satışların en önemli etken olduğu görülmektedir. Buna da zarar denemez. Yapılan, işçilerce yaratılmış değerin maliyet altı satışla şeker şirketine Kaldı ki, Yeniçeltek şirketinin son genel kurul tutanaklarında üretimdeki artışın umut verici olduğu belirtilmekte, "kapatma" ile ilgili tek sözcüğe rastlanmamaktadır.

Bunun da ötesinde, X "kapatma" eyleminin gerektirdiği yasal prosedürün çiğnendiğinden sözetmiştik. Birincisi, mevcut toplu sözleşmenin 34. maddesine göre kapatma işleminden 3 ay önce sendikanın haberdar edilmesi zorunludur. Üçüncüsü, Maden Kanununun öngördüğü yasal süreçten geçmek zorunludur. Bunların hiçbirine uyulmamıştır.

* * *

Ne var ki, Yeniçeltek işverenleri, "yukarıdan" aldıkları direktifle mevcut uygulamalarını kendi koydukları yasalara bile uydurmama diretini göstermektedirler. Bu direti kendilerinde görenler, "sobalarındaki ateşi, sofralarındaki aşı hiçkimseye kaptırmama" kararında olan Yeniçeltek ve Aşkale Maden işçilerinin "Yaşama haklarını" sonuna kadar savunarak gösterecekleri tepkiyi de hesaba katmak zorundadırlar.

MAMAK

(Baştarafı 1. Sayfada)
cezaevinde tutukluların yerlerde yattıklarını, kantin ve havalandırma haklarının ise kısıtlandığını söylediler.

Cezaevindeki kötü yaşam koşullarını kınayan tutuklular beslenme değeri düşük yemekler verildiği, bunu protesto için de 4 günden beri açlık grevi yapıldığı, belirtilirken taleplerin yerine getirilmemesi halinde ölüm orucuna başlanacağı bildirildi.

Ayrıca, Mamak Ceza ve Tutukevi'nde ağır hastaların bulunduğunu ve bu kişilerin doktora çıkarılmadığını da öne süren sanıkların yakınları, hastaların kaderlerine terk edildiğini sözlerine eklediler.

Gazetemiz bürosuna gelen, bir tutuklunun annesi olan Zehra İpek, "tutukluların devrimci marşlar söyledikleri gerekçesiyle görüşe çıkmadıkları" doğrultusunda bir kağıdın kendilerine baskı yapılarak imzalattırıldığını öne sürdü.

Konuya ilişkin olarak görüşlerini açıklayan Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı Adli Müşavirliği ise, bazı tutukluların görüşe çıkmadıklarını, böyle bir direnişin söz konusu olmadığını söyledi.

'ÜLKÜCÜ' İSMAİL AKKUŞ'U BİR FAŞİSTİN ÖLDÜRDÜĞÜ SAPTANDI

HABER MERKEZİ

Aydın'da bir süre önce öldürülen "Ülkücü" İsmail Akkuş'un katil zanlısı olarak Orhan Taş adlı bir faşistin yakalandığı, yakalanan kişinin "azılı hırsız" olduğu ve 20 hırsızlık olayına adının karıştığı açıklandı.

Aydın Efeler Lisesi öğrencisi sağ görüşlü İsmail Akkuş'u öldürmekten sanık olarak Erzurum'da yakalanan faşist Orhan Taş'ın azılı bir hırsız olduğu Aydın Emniyet Müdürlüğü 2. Şube cinayet masasınca açıklandı.

Bir süre önce Erzurum'da hırsızlık yaparken ele geçen Orhan Taş'ın 7 Nisan'da Güzelhisar Mahallesinde bir evde daha önceden tanıdığı Efeler Lisesi öğrencisi İsmail Akkuş'u aralarında çıkan tartışma sonucu kazara öldürdüğünü açıklayan Emniyet Yetkilileri, cinayetin işlendiği evde yapılan aramada çok sayıda hırsızlık malı eşyaya el konulduğunu bildirdiler. Aydın Emniyet Müdürlüğünün açıklaması şöyledir:

"Orhan Taş, aynı görüşü paylaşan İsmail Akkuş'u Mustafa Toprak adlı arkadaşı ile otururken Ahmet Şimşek'in emanet ettiği tabanca ile vurduğu daha sonra da Mustafa Toprak ile olay yerinden kaçtığını itiraf etmiştir. Orhan Taş'ın olayda kullandığı silahı ülkücü Efeler Lisesi 2. sınıf öğrencisi Ahmet Şimşek'ten aldığını söylemesi üzerine Ahmet Şimşek de yakalanmıştır. Ahmet Şimşek de Orhan Taş'a tabancayı kendisine saklaması için verdiğini itiraf etmiş, Taş'ın cinayeti işlediği günden bir gün önce Ramazanpaşa mahallesi yağcılar içersinde polis ekibine ateş açtığını söylemiştir."

Sanık Taş'ın yapılan sorgulamasında öldürme olayı dışında arkadaşı olan Adnan Toprak ile beraber Aydın ilinde çok sayıda hırsızlık olayının faili olduklarının da anlaşıldığı kaydedilen açıklamada, Orhan Taş'ın çaldığı malları, Tevfik Dağ, Mihriban Dağ, Yaşar Bavuk, Mustafa Bavuk, Kıyam Duru aracılığı ile sattığı, bu kişilerin mahkemece tutuklandığı, Orhan Taş ve Ahmet Şimşek'in mahkemeye verildikleri, sanıklardan Adnan Toprak ve Mustafa Toprak'ın arandığı belirtildi.

Ülkücü Taş'ın yönettiği hırsızlık olayları:

İkinci Şube Cinayet Masası faşist Orhan Taş ve Adnan Toprak'ın adı karışan 20 civarındaki hırsızlık olayının niteliklerini ise şöyle açıkladı.

1- 1 Nisan 1980 tarihinde Güzelhisar Mahallesi 7 Eylül Caddesinde bulunan İlhan Yorulmaz'a ait berber dükkanından makas ve tarak çaldıkları.

2- 15.2.1980 günü Kurtuluş mahallesi Cumhuriyet caddesi 29 sayılı Sedat Bozkurt'a ait Yeni Eczanede para ve av tüfeği çaldıkları.

3- 21.3.1980 günü Cuma mahallesi 47. sokak 38 sayılı Huriye Akçay'a ait evden halı çaldıkları.

4- 19.3.1980 günü Ortaklar Mahallesi Fahrettin Çınar'a ait berber dükkanından 2 adet teyp ve 2 adet ustura çaldıkları.

5- 1.4.1980 günü orta mahallede Gazi Bulvarı 47. Sokak 21 sayılı yerden İbrahim Kara'ya ait kuaför dükkanından para, sprael ve krem çalmak.

6- 24.3.1980 günü Zafer Mahallesi Gazi Bulvarı 73 numaralı Yüksek Kütük'e ait yorgancı dükkanından iki yorgan bir döşek çalmak.

7- Bir ay önce Menderes Bulvarı 8. Sokak 6/a'daki Ahmet Yunus'a ait terzi dükkanından iki takım elbise, bir takım çocuk elbisesi.

8- Emin Küçükkahraman'a ait bakkal dükkanından yiyecek eşyası çalmak.

9- Hasanefendi Mahallesinde Mükerrem Ergun'a ait kuaför dükkanından bir tu ve bir saç çalmak.

10- Bir ay önce Fatma Mazmal'ın evinden eşyalarını çalmak.

11- Zafer Mahallesi 46/6 sokaktan Mustafa Doğan'a ait evden eşya çalmak.

12- Köprülü Mahallesi Cakaya Caddesi 61 nolu evden yiyecek eşyası ve valiz çalmak.

13- Kamer Mahallesi 2 Sokak 34 Nolu evden para çalmak.

14- Kamer Mahallesi 6 sokak Bila Satyıda bulunan evden saat, saz ve radyo çalmak.

15- Zafer Mahallesi 46/1 Sokak 1 Nolu Dr. Bedri Noyan'a ait evden inci çalmak.

16 Köprülü Mahallesi 13 Sokak 101 nolu Sadrettin Esin'e ait evden 4 adet teyp, termosifon, yiyecek eşyası, bant, radyo ve vesotli eşya çalmak.

17. Menderes Bulvarı 43/b'de Zafer Sağdıç'a ait ayakkabı dükkanın'dan 5 çift ayakkabı ve 1 adet teyp çalmak.

18- 27 Mart 1980 günü 4 Sokak 14 sayılı yerden Kamil Yıldız'a ait evden yiyecek eşyalarını çalmak.

19- Zafer Mahallesi 22/a sayılı eve girerek ütü ve fırın çalmak suçlarını sanık Orhan Taş samimi olarak itiraf etmiş olup düzenlenen tahkikat evrakları ile birlikte 29.4.1980 günü Ahmet Şimşek ile Orhan Taş Adliye'ye tevdi edilmişlerdir. Her iki sanık da sorgularından sonra tutuklanmışlardır.

İSMAİL AKKUŞ'UN BABASI AÇIKLAMA YAPTI.

Öte yandan gazetemizde daha önce azılı hırsız ve faşist Orhan Taş'ın yakalanışı verilirken Orhan Taş'ın vurduğu öğrenci İsmail Akkuş'un sol görüşlü olduğu yazılmıştı. İsmail Akkuş'un sağ görüşlü ve kendisini vuran hırsız Orhan Taş'ın arkadaşı olduğu, aralarında tartışırken tabancanın patlaması sonucu kazara vurulduğu Emniyet Yetkililerince açıklanırken, Akkuş'un babası da gazetemize gönderdiği açıklamada şöyle dedi:

"7 Nisan 1980 günü Aydın'da şehit edilen oğlum İsmail Akkuş'u devrimci ve katilini de faşist olarak yazdığınızı büyük bir üzüntü ile okudum. Oğlum imanlı ibadetini aksatmayan her ibadetinden sonra Türk Milletinin bekası için dua eden, Türk-İslam davasına bağlı bir Türk Milliyetçisidir. Oğlum komünist Rusya'nın içimizdeki paralı askerleri tarafından şehit edilmiştir."

HABERIN İÇİNDEN

(Baştarafı 1. Sayfada)
safsızı olan Amerikan petrol monopollerine açmak niyetinde... Hatta niyet aşaması geçirilmiş ve bu yolda uygulanmaya başlanılmıştır bile...

Son haberlere göre girişimde bulunan petrol kumpanyalarına, çıkarılan petrolün yanısıra, sahibolmak hakkının da tanınacağı, TPAO Genel Müdürlüğünce bir ajansa verilen beyanattan anlaşılmıştır. Her şeyden önce bu paylaşımın yabancı firmalara son derece cömert bir davranış olduğunu belirtmekte yarar vardır. İran'ın yabancı uşaklığıyla suçlanan devrik Şahının bile 1958'de bu cömert ölçüyü emperyalistlere vermediğini belirtmek, ulusal kaynaklarımızın ne ölçüde yağmaya terkedildiğini anlatmaya yeter... 1958 yılında İran'ın yabancı petrol şirketlerine uyguladığı oran yüzde 25 idi..1965'de bu yüzde 12,5'a indi. Bugün ise Suudi Arabistan dahil Ortadoğu'da her yerde petrolü milli şirketler çıkartır...

Yabancı şirketlerin Türkiye'de petrol aramaları yeni değil. Bunların en ünlüleri (Caltex, Mobil ve Shell) doğrudan doğruya ya da paravan şirketleriyle petrol arayıp çıkartmışlardır. Bazı iddialara göre, bu şirketler petrol üretiminin istemden (talepten) eksik oluşu nedeniyle, dünyanın başka yerlerindeki kuyularından daha kârlı bir şekilde işletilmesini ön plana almışlar ve petrol kuyularını kapatmışlardır. Şimdi petrol üretiminin istemden eksik kalışı nedeniyle kapattığı bu kuyuları, yeni bulmuş gibi, işletmeye sokmaları beklenebilir. Denebilir ki, "Biz bulamadık, onlar bulsun da yarısını alsın. Ne çıkar?" Bu yargı ancak petrol arama işlemlerini bilmeyen kişilerce benimsenebilir. Petrol arama her şeyi altına dönüştüren bir "ilmi-i simya" değildir. Bu arama zahmetli ve uzun yıllar süren sismik etüdlerle başlar. Bu etüdler kamu kuruluşlarımızca yapılmıştır. Türkiye bütçelerinden bu uğurda milyarlarca lira harcanmış, haritalar çıkartılmıştır. Bu haritalara göre daha derin sondajlar yapılacak yerler bellidir. Buralardan biraz daha para harcanarak "işletilmeye değer" petrol bulunabilir. Türkiye daha 1965'de bu döneme gelmişken, kamu kuruluşumuzdan imkânlar esirgenerek, petrol çıkartılması işi körletilmiştir. Şimdi bu sismik etüdler ve haritalar bedava emperyalist tekellerin bilgisine sunulmaktadır.

Petrol arama işlerini bilenler bir bölgede petrol bulmanın fal açmaya benzemediğini, ancak o alanı tanıyanların petrol bulacağını teslim ederler. Bu alanları iyi bilenler de ya TPAO mühendisleridir, (ki bunlar insafsızca kıyıma uğratılarak bazıları emperyalist tekellerin kucağına itilmişlerdir bazıları da işsizliğe terkedilmişlerdir) ya da eskiden petrolü arayıp da kapatılışında çalışan yerli ve yabancı uzmanlardır. Hükümet ve kamu kuruluşlarımız bu elemanları bulup-bir kısmı da ellerinin altındaydı-çalıştırabilirdi. Bunun yerine hem doğal kaynaklarımız ve hem de zaten kıt olan beyin servetimiz üstelik başımıza ne gibi siyasal gaileler çıkaracağı da bilinmeyen emperyalist tekellere peşkeş çekiliyor...

Türkiye'nin doğal kaynakları, Türkiye'nin yetiştirdiği beyinlerce çıkartılıp meyvelerini yabancılar toplayacak. Üstelik yükün büyüğünü kamu kesimi çektiği, işin büyük kısmını o kotardığı halde, yabancı kuruluşlara ve tekellere alkış tutulacak.. Tutulan yolun kısa anlamı budur...

Hükümet yapılması gerekenin tam tersini yapıyor. Aslında yapılması gereken şey, yabancı sermaye kuruluşlarının bedel ödenmeden, hatta bugüne kadarki sömürülerinin hesabı sorulup tazminat ödettirilerek yurtdışı edilmesidir. Kuşkusuz, bu yetmez, alternatif girişimin de ardından yapılması gerekir. Bunun için, merkezi bir örgütlenmeye gidilmeli, petrolün aranmasından, üretimine ve damıtılmasından dağıtımına kadar tüm petrol endüstrisi halkın yararı doğrultusunda işleyecek biçimde tek elde toplanmalıdır. Biricik çözüm budur.

İZMİT'TE İKİ TREN

(Baştarafı 1. Sayfada)
Kaza sonunda 16 kişi olay yerinde öldü. Yaralanan 24 kişi İzmit ve Adapazarı Hastanelerinde tedavi altına alındılar.

Sakarya yöresinde incelemeler yapan Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Dr. Münif İslamoğlu, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Dr. Nuri Bayar, İmar ve İskan Bakanı Turgut Toker, Bayındırlık Bakanı Selahattin Kılıç, kaza üzerine olay yerine geldiler.

Kaza nedeniyle İstanbul—Ankara demiryolu ulaşıma kapandı.

Ölenlerden kimlikleri saptanan 12 kişinin adları şöyledir: Hasan Arıcan, Niyazi Odabaşı, Yusuf Demir, Fethiye Can, Hüseyin Türkmen, Hülya Tarı, Ahmet Hisar Çelikoğlu, Şakir Çetin, Nurettin Aktaş, Doğan Yolcu, Şerif Uğurlu, Ali Bayram. Ölenlerden 4'ünün kimliği belirlenemedi. Yaralanan 21 kişi İzmit Sosyal Sigortalar Hastanesine kaldırılarak tedavi altına alındılar.

ÇAY YAPRAĞI

(Baştarafı 1. Sayfada)
önceki gün saat 22.00'ye kadar süren toplantısında görüşülen ve karara bağlanan merinos yapağısı, haşhaş kapsülü ve çay yaprağı taban fiyatları açıklandı.

Bakanlar Kurulu geçen yıl 14,5 lira taban fiyatı verilen çay yaprağına 25 lira, 23.5 lira verilen haşhaş kapsülüne 35 lira, 182 lira verilen merinos yapağısına da 291 lira taban fiyatı verdi.

Bakanlar Kurulu ayrıca haşhaş kapsülü işleyerek ilaç ana maddeleri üretmek amacıyla bir milyar 560 milyon lira ile Bolvadin'de inşa edilen Alkoloit Fabrikası'nın bu yıl işletmeye geçirilmesi için gerekli önlemlerin alınmasını kararlaştırdı.

Ahmet Çakmak, tüketiciye daha iyi çay verebilmek ve üreticinin de menfaatlerini koruyabilmek için, kanun ve mevzuat gereğince, ciddi tedbirler alındığını bildirdi ve şöyle dedi:

"Bilindiği üzere hükümetimiz enflasyonu önlemek, hayat pahalılığını durdurmak ve ekonomimizi yeniden sağlığa kavuşturmak için bir dizi önlemler almış ve uygulamaya koymuştur."

Gümrük ve Tekel Bakanı Çakmak, daha sonra bir soru üzerine, çay üreticisine, devletin 1 milyar liralık borcu kaldığını, bunun ayın onuna kadar ödenmesi için de Merkez Bankası'na talimat verildiğini söyledi.

Ahmet Çakmak, bir başka soruyu cevaplandırırken de, sigara imal etmek üzere 20 kadar özel firmanın bakanlığa başvurduğunu, ancak bunlara Meclis'te bulunan konu ile ilgili kanun değişikliğinin yapılmasından sonra cevap verileceğini açıkladı.

20 GÜNLÜK DÜNYA

(Baştarafı 1. Sayfada)
turların herkese uygun olduğunu belirten turizm şirketleri bu gezileri yurt içi ve yurt dışı olmak üzere ikiye ayırdı.

Gazetelerin reklam kupürlerinde sık sık rastlanan "Haydi toplanın gidelim, bu yaz beraberiz" gibi yazılarını okuduğumuz turizm şirketleri "düşük ücret" ve "halkın kesesine uygun" diye nitelendirdikleri turların fiyatları şöyle: Ege veya Akdeniz sahillerinde tek kişi bir hafta 15 bin lira, yurt dışı seyahatlerden biri olan Kıbrıs'ın Dome, Salamis Bay gibi otellerinde bir hafta 20 bin lira, yine bir haftalığına Avrupa 70 bin lira. 20 günlük Dünya turu sayılabilecek bir gezi için de en az 250 bin liranın ödenmesi gerekiyor.

Olcay YALÇIN
(Tüketim Kooperatifinde tezgahtar)

"Onların hangi kesime hitap ettikleri belli. Ben bu türden gezilere katılabilecek güçte değilim, maddi güçte tabiki. İkincisi böyle bir şey düşünmem olanak dışı, çünkü çalışmak zorundayım."

Ahmet KUZU
(Amele)

"İnşaatlarda çalışıyorum iş bulabilirsem elbet. Şu gördüğünüz işte iki gündür çalışıyorum, bir iki güne kadar biter, son üç aydır da boş geziyordum iş yokluğundan. Gezilere filan gelince. Yıllardır çalışıp boğazımızı zor doyuruyoruz, bizim nemize dünya turları filan."

Muhterem ORAL
(Kasiyer)

"Para yokki neyle katılalım öylesi gezilere. Toplumun her kesimi geçim sıkıntısı ile boğuşuyor. Sıkıntıdan kıvranıyoruz bir gezimiz mi eksik. Buradan 6000 lira aylık alıyorum bir oğlum var yüksek okulda okuyan. Geçim meçim bir yana oğlanın masraflarını az çok karşılayalım yeter bize, gezi başkalarının olsun."

ODTÜ ŞENLİĞİ ÇEŞİTLİ GÖSTERİLERLE SÜRÜYOR

ANKARA (DEMOKRAT)
Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nin (ODTÜ) düzenlediği "Uluslararası 2 inci Sanat ve Kültür Şenliği", sinema, tiyatro, müzik, edebiyat, fotoğraf, spor ve teknik konulardaki çalışmalar şeklinde sürmektedir.

Şenliğin ikinci günü olan bugünkü programda İstanbul Üniversitesi Satranç Kulübü'nün takım maçı, Spartaküs isimli filmin gösterisi, Melike Demirağ ve Deniz Türkali'nin katıldığı bir konser ile Kuzey Kafkas Kültür Derneği'nce sunulan halkoyunları gösterileri yeraldı.

Öte yandan ODTÜ "Uluslararası 2 inci Sanat ve Kültür Şenliği"ne çağrılan 14 ülkeden altısı şenliğe katılma konusunda olumlu yanıt verdiler. Bu ülkeler Polonya, Bulgaristan, Sovyetler Birliği, Filistin Kurtuluş Örgütü, Yugoslavya ve İran'dır. Şenlik 31 Mayıs tarihine dek sürecektir.

"TARİŞ'İ

(Baştarafı 1. Sayfada)
lik Fabrikasını aylardan beri kapalı tutarak, ülke ekonomisini, üretici ortakların çıkarlarını ve işçi haklarını değil, ama kendi karanlık politik emellerini ön planda tuttuğunu kanıtladığını ileri sürdü. Gönenç, "Tariş yönetimi, elindeki üzümü özel sektöre satarak, şimdi de inanılmaz bir fütursuzlukla, üzüm işletmesini kapatma kararı almıştır Üreticiye yeterli kredi, gübre ve ilaç sağlamak yerine, geçtiğimiz iki yıl boyunca düzenli biçimde çalışmış işletmeleri kapatarak, yıllar boyu süren çabalarla kazanılmış dış pazarları geri alınamaz biçimde kaybettiren ve TARİŞ'i 1978 öncesi iktidarlar dönemlerindeki "özel sektörün depoculuğu" işlevinden bile geriye götüren bu kişiler, suçlarının hesabını er-geç yasalar önünde çok ağır biçimde vereceklerdir" dedi.

TÜRK-İŞ

(Baştarafı 1. Sayfada)
ki Türk—İş İcra Kurulu Heyetinin aynı kararları siyasi parti başkanları ile görüşerek onlara da sunacakları bildirildi.

Türk—İş yetkilileri ile Başbakan Süleyman Demirel arasında yapılan görüşmede, 10—12 Nisan tarihlerinde yapılan Türk-İş Yönetim Kurulunda alınan kararlar üzerinde duruldu. Türk—İş yetkilileri Başbakan Demirel'e Yönetim Kurulunun Mayıs ayı sonuna kadar çıkarılmasını istediği konuları bir paket halinde sundu.

Türk—İş İcra Kurulu üyelerinin Yönetim Kurulu'nun daha önce aldığı kararların gerçekleştirilmesinde hükümete yardımcı olmaları için CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit, Millet Meclisi Başkanı Cahit Karakaş, Cumhuriyet Senatosu Başkanvekili Mehmet Ünaldı ve diğer partilerin genel başkanları ile de görüşecekleri öğrenildi.

NE ALIRSAN 12,5

EMRE

BİZE SIK SIK UĞRAYIN KEMAL ÖZLETMEYİN KENDİNİZİ

ARADAN GÜNLER GEÇTİ YAŞAM TÜM ZORLUKLARI, SORUNLARI MÜCADELELERİYLE AKTI. KEMAL GEÇİM PEŞİNDE, BİLİNÇ PEŞİNDE, MÜCADELE PEŞİNDE KOŞTU. OKUTU, TOPLANTILARA KATILDI, ÖĞRENDİ TARTIŞTI....

VE BİRGÜN AYŞE ÇIKA GELDİ

AA AYŞE HOŞ GELDİN

SİZ ARAMAYINCA BEN SUNLARI BİR UTANDIRAYIM DEDİM ÇIKTIM GELDİM

NE KADAR İYİ ETTİN GELDİĞİNE. BEN ÇARŞIYA GİDECEĞİM BANA YARDIM EDER MİSİN

ŞAPKACI TEZGAH SANA EMANET, BEN GELMEZSEM KAPAYIVER

HIMM. BAKSANA KEMALİN DERDİ ANLAŞILDI, HAYDI HAYIRLISI

MİNİ GARİP

130

ÜSS SINAV GİRİŞ BELGELERİ 5 MAYIS'TAN İTİBAREN POSTALANACAK

ANKARA (ANKA)

Üniversitelerarası Seçme Sınavı'na katılacak adayların sınava giriş belgelerinin postalanmaya başlanacağı açıklandı.

Üniversitelerarası Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanı Profesör Altan Günalp'in verdiği bilgiye göre, postalama işlemleri iki haftada tamamlanacaktır. Sınava giriş belgelerinin bu ayın sonuna kadar adayların eline geçmesi planlanmıştır.

BATTAL: "NATO

(Baştarafı 1. Sayfada)
diğer İslam ülkelerini tedirgin edeceğine dikkati çekerek THA muhabirine şunları söyledi:

"Amerika'nın, İran'a karşı düzenlediği harekat sırasında bazı Amerikan uçaklarının Malatya'nın 'Haçer' Havaalanına inip inmediği konusundaki iddialarımızı hükümet henüz cevaplamamıştır. Bu konudaki iddialarımızı somutlaştırmak için hükümetin cevabını bekliyoruz. Böyle bir durum varken yapılacak manevralar, İran ve bölgedeki ülkelerle Türkiye'nin ilişkilerini olumsuz yönde etkileyebilir. Gerekirse bu manevralar ertelenmelidir. Veya "Deep farrow" tatbikatı gibi bu da Trakya'da yapılmalıdır.

DİSK ÜYESİ İŞÇİLERİN GÖZALTINA

(Baştarafı 1. Sayfada)
götürülmektedirler. Bu insanlar 1. Şube ve karakollarda dövülmektedirler.

Öte yandan, kamu hizmetleri aksadığı iddiasıyla özellikle Genel—İş Sendikamızın grev ve toplu sözleşme yapma hakkı İstanbul ilinde askıya alınmıştır.

DİSK yöneticilerinin, sendika ve şube yöneticilerinin işyeri temsilci, baştemsilcilerinin ve işçilerin yasal koşullar olmamasına rağmen keyfi biçimde başka amaçlara yönelik olarak gözaltına alınmasını, bu kişilere yapılan muameleyi protesto ediyor ve tüm gözaltına alınanların serbest bırakılmasını istiyorum.

TRT TOP OYNARKEN ÖLDÜRÜLEN

(Baştarafı 1. Sayfada)
oğlu'nun bir süre önce Kur'an kursuna devam ettiği bildirilirken, olay sırasında sokakta voleybol oynadığı saptandı. Eyüpoğlu arkadaşlarının düzenlediği br cenaze töreni ile toprağa verilirken mahalle halkının TRT'yi protesto için imza kampanyası açtığı ve öldürülen gencin yakınlarının da mahkemeye başvuracakları öğrenildi.

Bildiri dağıttıkları gerekçesiyle bazı kişileri kovalayan jandarmanın o sırada evinin önünde arkadaşları ile voleybol oynayan 14 yaşındaki Hasan Eyüpoğlu'nu da kaçan kişilerden sanarak diz çöküp nişan aldıktan sonra tek kurşunla başından vurduğu öne sürüldü. Görgü tanıklarından ve adının Aziz olduğunu söyleyen bir yurttaş şunları anlattı.

"Olayı gördüm. Çocuğun nasıl öldürüldüğüne tanık oldum. Eyüpoğlu nun öldürülmesine tepki gösteren İbrahim Türkoğlu adlı kişiye nasıl muamele edildiğini de yaşadım. Evet, hepsini bir bir gördüm ama beni en çok ertesi günü olayı yansıtan gazeteler - şaşırttı. Hele TRT... Hiçbir şeyle ilgisi olmayan, top oynarken öldürülen bir çocuk TRT tarafından "terörist" olarak ilan edildi. Bu nasıl iştir anlayamadım"

HALK VE YAKINLARI NE DİYOR?

Olay sırasınde Eyüpoğlu'nun öldürülmesine tepki gösteren İbrahim Türkoğlu adlı yurttaş halen gözaltında bulundurulurken, öldürülen çocuğun yakınları ve mahalle halkı, olayın ertesi günü kendilerine gelen bir teğmenin, "çok üzgünüz bir yanlışlık sonucu öldürüldü. Elden ne gelir...Size elimizden gelen her türlü kolaylığı göstereceğiz. İsterseniz cenazeyi kaldırmanıza yardımcı oluruz" şeklinde konuştuğunu açıkladılar.

Eyüpoğlu'nun ailesinin, TRT'nin "Hasan Eyüpoğlu adlı bir terörist afiş asarken jandarmanın "dur" ihtarına uymayarak vuruldu" şeklinde verdiği haber üzerine iki avukat tutarak mahkemeye başvuracağı öğrenildi. Çevre sakinlerinin ise TRT'yi protesto için bir imza kampanyası açmak üzere girişimlerde bulunduğu öğrenildi.

Küçük Hasan ın okuduğu Fetihtepe ortaokulu müdürü Yılmaz Koca, onun siyasetle uzaktan yakından bir ilişkisi olmadığını bir süre önce Kuran kursuna devam ettiğini ve okulun en çalışkan öğrencilerinden biri olduğunu, söyleyerek, nasıl olup "terörist" ilan edildiğini anlayamadığını söyledi.

GIDA-İŞ TARİŞ'TE

(Baştarafı 1. Sayfada)
rıyla ilgili ilanların asıldığını bildirdi. Yasal sürenin bitiminde eylemin uygulanmasına başlanacağını belirtti. Tatar, grevin, işverenin, toplu iş sözleşmesi görüşmelerine katılmamasından kaynaklandığını belirtti ve şunları söyledi:

"Tüm çağırılarımıza rağmen, Tariş işvereni görüşmelere katılmadı. Bu durum karşısında biz de grev kararı almak zorunda kaldık. Grev ilanları işyerlerine asıldı. Yasal sürenin bitiminden sonra grev başlayacaktır. 1 ve 2 nolu Üzüm İşletmeleri ile Sirkehanede 1100 civarında işçi çalışmaktadır."

MSP'NİN

(Baştarafı 1. Sayfada)
mete katılmak istiyormuş" şeklindeki sorulara gülerek yanıt verdi ve "bize gelen bir istek yok" şeklinde konuştu.

Hükümetteki bazı Bakanlar hakkında bilgi ve belge topladığı öne sürülen MSP'li Şener Battal ise, "AP, IMF'nin dümen suyuna gittiği sürece 20 Bakanlık verseler bile biz istemeyiz" dedi.

MSP grup sözcüsü Battal, "AP iktidarının suni teneffüs yoluyla şu anda ayakta kalabildiğini" savunarak, MSP olarak hükümetin destekleme döneminin geride kaldığını ve kendilerini "serbest" hissettiklerini söyledi.

Battal, MSP'nin bazı bakanlar hakkında bilgi ve belge topladığı iddialarına karşılık da, "bütün partiler, öteki partiler hakkında bilgi sahibi olmak isterler ve belge toplarlar. Bu parti olmanın gereğidir" şeklinde konuştu. Battal, şöyle devam etti.:

"Ancak, MSP'nin aksiyon planı AP'yi tehdit edip, bizi koalisyona al anlamına gelmez. Cumhurbaşkanı düğümü çözülmeden geleceğe ait yorum yapmak isabetli değildir.

Biz artık kendimizi serbest hissediyoruz. Demirel'in istediği 5 aylık süre içinde, hoşumuza gitmeyen durumlara rağmen, bütçeye, sıkıyönetime ve anarşi kanunlarına destek olduk. Şimdi tamamen serbest hareket ediyoruz."

Battal, "Hükümete katılmak istiyor musunuz" şeklindeki soruya ise, "Böyle bir tasarımız yok" dedi ve şunları söyledi.

"Bunlar ihtimale dayanan spekülasyonlardır. Biz hükümet olmak değil, IMF, OECD gibi kuruluşlarla organik mütabakat sağlamış AP'deki bu anlayışın değişmesini istiyoruz. Ama bu anlayış terkedilmediği takdirde, AP'ye bakış açımız değişmez. Yoksa, üç beş bakanlıkla, arayı bulmamız diye birşey sözkonusu olamaz. Batı emrindeki dış politika ve ekonomik politika güden, IMF'nin dümen suyunda giden bu hükümette 20 bakanlık bile verseler biz istemeyiz çarey milli görüş ve çözümdür."

Demokrat

Çatalçeşme Sok. No: 50 Cağaloğlu—İSTANBUL Telefon: 28 68 03 Yıl: 11 Sayı: 3373/150

Demokrat Ofset tesislerinde hazırlanmış, Hürriyet Ofset tesislerinde basılmıştır.

BAS—SAN Basın Yayın Sanayi ve Ticaret A.Ş. adına imtiyaz sahibi Dursun AKÇAM

Genel Koordinatör Aslan B. KAFAOĞLU

Yazıişleri Müdürü Işık YURTÇU

Sorumlu Müdür H.Basri ÇIPLAK

Ankara Temsilcisi Dr. Ergin ATASÜ

ABONE BEDELLERİ
3 aylık 900.—6 aylık 1800.—
1 yıllık 3600.—TL.
YURT DIŞI

Normal	3 aylık	2250.—	55 DM
	6 aylık	4500.—	110 DM
	1 yıllık	9000.—	220 DM
Uçakla	3 aylık	4500.—	100 DM
	6 aylık	9000.—	200 DM
	1 yıllık	18.000—	400 DM

İLAN KOŞULLARI

2,3,4,5,6 sayfalar (süt cm)	700 TL
Devam sayfaları (süt cm)	800 TL
Doğum, nişan evlenme ölüm teşekkür (2 süt.5 cm.)	2500 TL
Yayın ilanları(1 süt 5 cm)	650TL.
Küçük ilanlar (kelimesi)	30 TL.

Abone olmak isteyen okurlarımız abone bedelini PTT ile gazetemiz adresine yollamalıdır.

Ankara Bürosu: Konur Sok. 24/19 Kızılay—Ankara Telefon: 17 01 41 | İzmir Bürosu: Kıbrıs Şehitleri Cad. 1443 Sok. No: 149 Daire: 6 Alsancak Telefon: 14 67 75 | Adana Bürosu: Dörtyolağzı, Özel Sancak İş Hanı Kat: 1 No: 96

Alımyerinde Eksper çayları inceler, bozuk evsafı olan çaylar seçilir, kart ve kör yapraklar atılır... Çay seçmek iğne ile kuyu kazmaktır. Üretici için asıl işkence akşam olup alımyeri kapatılınca başlar... Binbir eziyetle toplanıp alımyerine getirilen çaylar tekrar sepetlere doldurulup evlere taşınır... Sabaha kadar yine sepetlerde kalamaz çaylar... Evin bir odasına veya balkona serilmesi gerekir...

Çay üreticisinin sorunları bitmiyor

Çay satabilmek üreticiler için işkence oluyor

● Çaykur yönetmelik ve genelgelerinde "Üreticinin çayı günü gününe alınacak ve alımyerlerinde biriken çaylar zamanında fabrikaya taşınacaktır" denmesine rağmen bu hükümler hiç uygulanmıyor

Çayın tek alıcısı devlet. Çaykur Genel Müdürlüğü devlet adına üreticilerden çayı satın alır.

Çay bölgesinde 39 çay fabrikasına bağlı 1950 adet çay alım merkezi var. Büyük depolar halinde olan bu çay alım yerleri üreticiler tarafından yapıldı. Çaykur, çay alım yerlerine eksper ve işçi göndererek çay alımı yapar.

Çaykur yönetmelik ve genelgelerinde "üretici'nin çayı günü, gününe alınacaktır ve alımyerlerinde biriken çaylar zamanında fabrikaya taşınacaktır" denilmesine rağmen bu hükümler hiç uygulanmıyor.

Bir alım yerinin kapasitesi 15-20 ton civarındadır. Çayını erken toplayarak alımyerine önce gelen 10-15 üretici çayını sattıktan sonra alımyeri dolar. Daha sonra gelecek üreticiler çay sepetlerini arka, arkaya dizerler ve çay ruhsatlarınıda ayrı bir yerde sırayla tasnif ederler. Böylece bekleme başlar...Alımyeri dolduğu için eksper çay alamaz, üreticiler bir an önce çayını satmak için sabırsızlanır...Umutlar fabrikadan gelecek kamyona, alım yerindeki çayın boşaltmasına bağlanmıştır. Fabrikaya telefonlar edilir, adam gönderilir kamyon verilmesi için. Beklenen araba bir türlü gelmez...

Sepetlerde bekleyen çay ıslaktır, 1-2 saatten fazla beklediği zaman kızışma nedeniyle yanar. Bu yüzden çayların serilip, karıştırılması sahnesi başlar.. Sabahın erken saatlerinde çayını toplamak için yola düşen üreticiler daha soluk bile almadan başlarlar çayları karıştırmaya.

Bu arada eksper çayları inceler, bozuk evsafı olan çaylar bir yandan seçilir, kart ve kör yapraklar atılır. Çay seçmek iğne ile kuyu kazmaktır.

Akşam olur, kamyon gelmez eksper alımyerini kapatır gider... İşte işkence burada başlar. Akşama kadar toplanıp binbir eziyet ve güçlükle alım yerine getirilen çaylar tekrar sepetlere doldurulur, dik yamaçlardaki evlere sırtlarda taşınır... Sabaha kadar yine sepette kalamaz çaylar..

Evin bir odasına veya balkona 20 cm. kalınlığında serilir. Sabah aileden biri önceki günkü toplanan çayı alım yerine götürür. Geri kalanlar tekrar çay toplamaya giderler. Akşama doğru taze çay toplanıp alım yerine getirilmiştir ama daha, önceki toplanan çay bile satılmamıştır. Ya fabrikadan kamyon gelmemiştir veya sıra gelmemiştir. Bazan yağmur bazan kızgın güneş altında çayın karıştırılması seçilmesi ve akşam üzeri sepetlare doldurulup evlere taşınması işi günlerce sürer.

Kontenjan nedir ?

Çaykur Mayıs ayında üreticiden daha az çay almak, sürgün devresini uzatmak ve fabrikalara günlük kapasitesi kadar çay çekebilmek için kontenjan uygulaması getirmiştir. Bu uygulamaya göre üretici bir günde dönüm başına 25 kg. çay satabilecektir. 5 dönüm çay bahçesi olan günde 125 kg. azami çay satabilecektir . Ama kontenjan uygulaması ile çay alınsada bu miktar bile kapasitenin çok üzerine çıkmakta. Pratikte hiç bir yararı olmayan kontenjan uygulaması, kargaşa yaratmaktan,üreticiye çile çektirmekten öteye bir anlam taşımıyor.

Böylece alımyerinde beklemeler artıyor, toplanan çaylar Çaykur tarafından alınamıyor ve ardından yönetmelik, talimat vs. gereği alımı durdurmalar, alımyeri kapatmalar gibi üreticiyi canından bezdiren uygulamalara gidiliyor...

Bu esnada zaten kaliteden fedakarlık yapılarak kapasitenin üzerinde çalıştırılan fabrikalar ağzına kadar doludur. Üreticinin elinde günlerce bekletilen ve esvafını kaybeden çaylar fabrikada tartılıp doğruca deniz kenarına götürülüp dökülmektedir.

HER YIL TONLARCA ÇAY DENİZE DÖKÜLÜYOR

Üreticinin alınteri, göznuru milyonlarca kilo çay fabrika yetersizliği ve Çaykur'un çarpık ve yanlış politikası sonucu, işlenemeden denize dökülür.

Çaykur'un resmi makamlarına göre son dört yılda imha edilen yaş çay miktarı ve ödenen ücret göz önüne alınırsa, konunun önemi daha iyi anlaşılır.

YAŞ ÇAY İMHASI

YILLAR	İMHA MİKTARI(TON)
1976	23.490.-
1977	37.268.-
1978	45.856.-
1979	60.000.-
TOPLAM	166.614.-

üreticiler şikayetçi

Üreticiler "çayların denize dökülmesinin nedeni fabrika yetersizliğidir" diyor....

"Çay satmak için 9-10 gün bekliyoruz"

Pazar ilçesi Akmescit köyünden kendisiyle görüştüğümüz Rahmi TELATAR bakın ne diyor bu konuda; "Alımyerine çayı taşıması zor oluyor, bir iki saat mesafeden getirince çayı. Alımyeri dolu... Fabrikalar dolu... Kamyonlar gelmiyor...Araba gelmeyince çayı satamıyoruz. Satamayınca çayı eve götürüyoruz. Ama belli alımyerlerine arabalar gelir, diğerlerine beş günde bir gelir. Ben Eksper olduğum halde 5 gün çay satamadım"

Fabrikalardan kamyon sevkiyatında eşitsizlikler var. Bir alımyerine günde 3-4 araba gönderilir, bir alımyerine ise 2-3 günde bir araba gönderilir.

Fındıklı İlçesi Çınarlı köyü muhtarı Enver Uzunhasanoğlu "Çay satmak için 9-10 gün bekliyoruz. Fabrika yöneticileri AP'li köylere hergün araba gönderdikleri halde, Çınarlı'ya 3-4 günde bir araba gönderiyorlar. Fabrikaya bunun için müracaat etsek bizi susturmak için 2-3 tonluk küçük arabalardan veriyorlar. Yöneticiler üreticileri dinlemiyorlar, hakkımızı aradığımız zaman da baskı yapıyorlar"

Tüm bu çekilen sıkıntılara, çilelere görevli eksperlerin partizanca tutumları, adam kayırmaları, yan tutmaları da eklenince alımyerleri üreticiler için bir işkencehane olmaktadır.

Yönetmelikler, genelgeler ve teknik kurallar uyarınca toplandıktan 48 saat içinde işlenmesi gereken çay, ancak toplama gününden 9-10 gün sonra defalarca elden geçip zedelendikten, evsafını yitirip suyunu kaybettikten ve çay olmaktan çıktıktan sonra fabrikaya gelir. Burada da birkaç gün bekler ve işlenmeye başlar.

"Fabrika yapsınlar çayımızı denize dökmesinler"

Fındıklı İlçesi Yemişli Köyü'nden çay üreticisi Hasan Yıldız "Çayın denize dökülmemesi için pazar bölgesine iki fabrika lazım. Fabrika yapmazlarsa bizi suçlayamazlar. Fabrika yapsınlar çayımızı denize dökmesinler" diyor.

Çay Üreticileri Federasyonu Basın Sözcüsü Ali Çakır'da bu konuda şöyle dedi: "Çayın denize dökülmesindeki sorun fabrika yetersizliğidir. Müstahsil lif vermeyen çayı verse bile çay yine denize dökülecektir. Çaykur'un bu düzeni devam ettiği sürece düzelmesine imkan yoktur."

Üreticiler kurumun istediği kalitede çay toplasalarda Çaykur bu çayı ne günlük olarak alabilecek nede günlük olarak fabrikalarında işleyebilecek durumdadır. Böyle olmasına rağmen yıllardır denize dökülen çayların suçlusu üreticiler olarak gösterildi. Gerçekler gizlendi, kapasite fazlası üretimin, bozuk çay toplanmasından ileri geldiği yaygaraları yayıldı...

Doğu Karadeniz'de yaşam, bir horon oyunudur düşe kalka sürer gider

Doğu Karadeniz sarptır, kayalıktır, engebelidir, yamaçtır. Ve gözün görebildiği her yeri yemyeşil çay bahçeleri kaplar. Karadenizin insanları dik yamaçlarda, tepelerde birbirinden uzak evlerde doğanın acımasız koşullarına direnerek sürdürür yaşamını.

Yaşam bir hamallık gibidir. Ekmekten tuza, gazdan kömüre herşey dik yamaçlara, sırtlarda taşınır. İhtiyaçlarını almak için satacağı çayını yine tepelerden, bayırlardan sırtıyla taşır çay alımyerlerine...

Karadenizin sarp kayalıklarına sırtla kum, çakıl taşıyarak ev yapan çay üreticilerini yağmur, çamur, rutubet yıldırmıyor ama; ille de çay bir başka yapmış Karadenizliyi... Bir türlü rahata ulaşamazlar çay üreticileri.

Her yıl Mart-Nisan aylarında çay bahçeleri-- bu yıl %500 pahalanan Amonyum Sülfat gübresiyle gübrelenirken bir umut, bir sevinç kaplar yürekleri. Bu daha çok ürün daha çok gelir ve insanca yaşama sevincidir...

Gübrelenen bahçelere bağlanan umut Nisan -Mayıs aylarında yağmurla güneşle, rutubetle filizlenmeye başlar. Mayıs ayları başlarında Karadeniz'in tüm yamaçları yeşilin en koyusudur.

Çay bahçelerini hafif bir rüzgarda hamsi balığı gibi oynayan taptaze filizler kaplamıştır. İçtiğimiz kuru çay bu körpecik filizlerden yapılacaktır.

Ve işte filizlerin büyümesiyle yöre insanının deyimiyle "hoholi" (Karma karışık) olur herşey. Ve horon başlamıştır. Çayın öyküsü de başlar, toplanması, satılması, parasının alınması derken kış gelir. Baharda tekrar umutlar tazelenir ve bu sürer gider...

Doğu Karadenizde yaşam çay filizlerinin büyümesiyle başlar... Binlerce üretici bu günü beklemektedir. Çaykur yöneticileri çay fabrikalarına genelgeler çıkarır, elemanlar gönderir, fabrikalar temizlenir, çay alımyerleri açılır. Şavşat'tan, Ardanuç'tan, Tokat'tan, Bayburt'tan binlerce yoksul insan Doğu Karadeniz'e göçer bu günlerde. Çay fabrikalarında iş bulmak, büyük çaycıların yanında çalışmak yani karın doyurmak kavgasıdır bu. Günlerce Cami avlularında, fabrika önlerinde sabahlar başka yerlerden gelen bu insanlar...

Mayıs ayının güneşli ve bol yağmurlu havasında çay filizi durmadan büyür... Çay filizi nazlıdır, acımasızdır. İyi çay olması için yaprakların kartlaşmadan toplanması gerekir. En ufak bir ihmale gelmez. Körpe ve taze iken dalından koparılması gerekir. Yoksa Çaykur almaz çayını. Bu yüzden Mayıs ayının ilk yarısı tüm insanlar anaları bacıları, bebeler peştemalleriyle çay bahçelerindedirler...

TV

12.50 TATİL SİNEMASI

"Elmas Peşinde"

Yönetmen: David Miler
Oynayanlar: Harpo Marx, Groucho Marx, Chico Marx, İlona Massey, Vera Ellen, Marion Hutton, Paul Valentina, Marilyn Monroe.

Bugün "Tatil Sineması"nda 1950 yapımı bir polisiye güldürü filmi izleyeceğiz. Film, Marx kardeşlerin son kez bir araya geldikleri vasat bir güldürüyü aşamıyor. Marilyn Monroe'nun oldukça önemsiz bir rol aldığı "Elmas Peşinde"nin izlenmeye değer tek yönü Marx Kardeşler gibi sinema dünyasının güldürü ustalarını TV izleyicilerine yeterli olmasa da tanıtması.

Sam Grunion özel bir dedektiftir. Çalınan Romanoff Kraliyet elmasının peşindedir. Madam Eğilichi de aynı elmasa sahip olmak istemektedir.. Egilichi tam elmasa sahip olacağı sırada Harpo bilmeden elması çalar. Özel bir tiyatroda çalışan Hapo'nun elması çaldığını öğrenen Egilichi tiyatronun işlemesi için gerekli parayı verir. Ancak asıl amacı, elması bulmaktır.

21.25 Yurdun sesi

TV'deki bunca kısır müzik programlarının içinde olumlu sayılabilecek bir çalışma bu gece yine ekranlarımızda. "Yurdun Sesi" alışılmış, popüler halk türkülerinin söylendiği bir program değil. Çeşitli yörelerden derlenen unutulmuş halk türkülerini tanıtıp sevdirmeyi amaçlıyor. Ersan Başbuğ ile Adem Gürses'in birlikte hazırladıkları programa Muharrem Akkuş, Soner Özbilen, Saadet Yılmaz Bircan, İclal Akkaplan, Musa Eroğlu, Cezmi Barut, Ali Baştuğ, Erkan Ocaklı Kıymet Unutma ve Nazmiye Coşkun Özgül katılacaklar.

15.00 Tatil Gününde neler var

15.00 Açılış ve Sağlık bölümünde bir hafta önceki konunun özeti. 15.10 Aselsan-15.13 Erkan Sürmen'den üç türkü "Tutam yar elinden tutam", "Bir kararda durmayalım", "Pancar pezik değil mi" 15.25 Pazar Postası "Trafik-Vize"—15.40 Atilla Yelken "Seni gidi falcı", "Üzülmeğe değmez", "Saçların ağarmadan", 15.50 Sağlık Köşesi "Trafik kazalarında ilk yardımın önemi.

16.20 İçimizden Biri: Altan Erbulak,Füsun Erbulak, Mücap Ofluoğlu'nun rol aldıkları oyunun 2. bölümü 16.45 Kadri Şarman, "Elbet bir gün buluşacağız", "Günah bende suç bende", "Yine yakmış yar mektubun ucunu" 16.55 Temel Reis,17.05 Çeşitli spor karşılaşmalarından görüntüler.

TV'de BUGÜN

11.00 GÜNAYDIN
12.05 YAŞADIĞIMIZ DÜNYA
12.50 TATİL SİNEMASI
14.25 POP MÜZİK
15.00 TATİL GÜNÜ
17.00 HABERLER
17.05 TATİL GÜNÜ
19.30 TAŞ DEVRİ
20.00 HABERLER
20.35 SAZ ESERLERİ
20.40 DALLAS
21.25 YURDUN SESİ
22.25 HANGİSİ DOĞRU
23.25 SANAT DÜNYASI
23.50 HABERLER

Demokrat Çocuk

Okul bahçesinde sizi izledim!

Günde birkaç kez yaşadığınız ders arası dinlenmelerden biriydi. Zil sesiyle çoğunuz koşarak dışarı fırladınız. Güneşli, güzel bir gün. Doğaya özleminiz, yüzlerinizden apaçık okunuyodu.

Genellikle kızlar ip atlamaya, erkekler birdir bir, top gibi oyunlar oynamaya başladınız.Öylesine aceleyle oynuyordunuz ki! Siz de haklısınız. Bir dersin yorgunluğundan sonra gelen kısa bir dinlenme. Ne tatlıdır o an değil mi? İnsan kendini öylesine oyuna kaptırır ki, çevresinde neler olup bittiğinin farkına varamaz.

"Ben de çocuk olsam" diye düşünürken, gözüme oynamayan arkadaşlarınız ilişti. Elleri göğüslerinde kenetlenmiş, yüzleri gülmeyen arkadaşlarınız. "Niçin siz de oynamıyorsunuz" diye soracaktım ki, zil çaldı. Siz onların neden oynamadıklarını biliyor musunuz? Yoksa onları oyunlarınıza almıyormusunuz? Neden ? İp mi getirmiyor, mızıkçılık mı ediyorlar? Yoksa arkadaş edinemeyecek kadar çekingen mi onlar?

O arkadaşlarınız da oynamalı, ama nasıl? Bunun çözümü siz de çocuklar. Siz isterseniz, arkadaşlarınızı aranıza katmanın yolunu bulursunuz. Oyununuz daha şen olur. Bir çocuk daha, oyunda da olsa güler.

Hep birlikte oynayıp, birlikte gülebilmek, el ele yürüyebilmek. Ne güzel....

Güneş AĞABEY

BUNU BİLİYOR MUYDUNUZ?

Kan

"Acele kan aranıyor... Hastanesi'nde yatmakta olan bir hasta için "O" grubu RH+ taze kana ihtiyaç vardır. Kan vermek isteyenlerin..... Hastanesi'ne başvurması rica olunur." Bu anonsu duymayanımız yoktur.

Böyle bir durumda kan verebilmemiz ya da herhangi bir kazada bize kan verebilmeleri için kan grubumuzu bilmemiz gerekir.

4 Türlü kan grubu vardır: A, B, AB, O (Sıfır). Bu gruplar kendi içlerinde + ve - olarak da ikiye ayrılır. Kan grubumuzu, öğrenmek için bir Kızalay Kan Merkezi'ne uğramamız yetecektir.

Her grup kendi grubundan kan alabileceği gibi, "O" dışındaki gruplar başka gruplardan da kan alabilir. Aşağıdaki çizelge gruplar arasındaki kan alış-verişini göstermektedir.

O, A, B, AB

ÖFKELİ BABALAR — Yıldız (Orta 1) Kığı

BİLMECE BULMACA

Gördüğünüz denklemlerin hepsi de yanlış. Her denklemden bir kibritin yerini değiştirerek eşitlikleri doğru hale getirebilir misiniz?

I – X = I

V + I = V

VI + III = VII

VII + III = V

SİZLERE

Oyun

Herşeyden iyidir
Benim için oyun
Ekmekten, yemekten bile

Çok severim oyunu

Oyunla oluyor çok arkadaşım
Bıraksalar beni oynamaya
Birşey istemem hiç kimseden

H. GÖZCÜ